स्थानीय सरकार

बनेपा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

बनेपा, बागमती प्रदेश

बनेपा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा (आ.व. २०७८/७९-२०८०/८१)

२०७८

विषय सुची

परिच्छेद १: परिचय १

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ अवधारणा २

१.३ उद्देश्य ४

१.४ मध्यकालीन खर्च संरचनाको अभ्यास ५

१.५ संस्थागत व्यवस्था तथा अवलम्वन गरिएका पद्वति ६

१.६ बजेट सीमा र मार्गदर्शन ७

१.७ मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा प्रकृया ७

परिच्छेद २: मध्यमकालीन खर्च संरचना ११

२.१ पृष्ठभूमि ११

२.२ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, परिमाणात्मक लक्ष्य र समग्र रणनीति १३

२.३ प्रमुख नतिजा, सूचक तथा लक्ष्य १६

२.४ मध्यकालीन खर्च संरचनाको बजेट बिनियोजन र प्रक्षेपण २१

२.५ श्रोत प्रक्षेपणका आधारहरु २२

२.६ आय अनुमान २२

२.७ त्रि-वर्षीय खर्च अनुमान तथा प्रक्षेपण २३

२.८ त्रि-वर्षीय खर्च स्रोत विनियोजन, विश्लेषण २५

परिच्छेद ३: प्राथमिकता निर्धारण र त्रि-वर्षीय श्रोत प्रक्षेपण २६

३.१ प्राथमिकीकरणका सीमाहरु २६

३.२ बनेपा नगरपालिकाको नीति र कार्यक्रमको प्राथमिकता २६

३.३ उपलब्धी सूचक तथा कार्यक्रम र आयोजनागत तीन वर्षको खर्च प्रक्षेपण २७

अनुसुची

अनुसुची १: आयोजना प्राथमिकीकरणका आधार

तालिका सूची

तालिका १ : मध्यमकालीन खर्च संरचनाको कार्यतालिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण... ८
तालिका २ : आवधिक योजनाको ५ वर्षे अवधिमा हासिल गरिने परिमाणात्मक लक्ष्य...१४
तालिका ३ : नतिजा, सूचक तथा लक्ष्य सहित अपेक्षित उपलब्धी १६
तालिका ४ : गत आ.व.को यथार्थ आय, चालु आ.व.को संशोधित र आगामी आ.व.को अनुमानित आय (हजारमा)..... २२
तालिका ५ : आवधिक योजना अनुसार त्रि-वर्षीय खर्च प्रक्षेपण, आ.व. २०७६/७७ को स्थिर मुल्यमा (हजारमा).......२४
तालिका ६ : विषयगत त्रि-वर्षीय प्रक्षेपित बजेट रकम (रु हजारमा) २७

चित्र सूची

चित्र १ : आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम बीचको सम्बन्ध........................३
चित्र २ : मध्यमकालीन खाका, नतिजा र बजेटबीच सम्बन्ध.. ४

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले स्थानिय सरकारले सार्वजनिक खर्चको विवरण प्रस्तुत गर्दा तीन आर्थिक वर्षको प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना समेत तर्जुमा गर्ने व्यवस्था गरेको छ । बनेपा नगरपालिकाको वित्तीय अवस्थाको प्रक्षेपण गरी तीन आर्थिक वर्षको कार्यक्रम र खर्चको प्रक्षेपण आय स्रोतको आधारमा पहिलो आवधिक योजनाको दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा रणनीतिलाई मध्यनजर राख्दै यस बनेपा नगरपालिकाको यो मध्यमकालीन खर्च संरचना २०७८/७९-२०८०/८१ तयार गरिएको छ । यस मध्यमकालीन खर्च संरचनामा आगामी तीन वर्षको प्रक्षेपण कार्यक्रमको औचित्य आवश्यकता माग स्रोत र क्षमताको अनुमानको आधारमा गरिएको छ । कार्यक्रममा बनेपा नगरपालिकाको जनताको आवश्यकतालाई विशेष प्राथमिता दिई प्राथमिकताको आधारमा कार्यक्रमहरु चयन गरिएको छ । साथै आवधिक योजनाको आधारसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।

विगतका आर्थिक वर्षहरुमा सञ्चालित, दीर्घकालीन प्रभाव पार्ने तथा नगरपालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने कार्यक्रमहरुलाई यस मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समावेश गरी तत्काल सम्बोधन गर्नुपर्ने कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता साथ समावेश गरिएको छ । चालु आर्थिक वर्षको बजेटमा समावेश गरिएका कार्यक्रमहरुलाई कोभिड-१९ को दोस्रो लहरको प्रभावको कारण प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न नसकिएको र कोभिडको रोकथाम र नियन्त्रणको लागि नगरपालिकाको कार्यक्रममा रहेका बजेट रकमान्तर गर्न पर्ने देखिएको हुँदा कोभिड-१९ लाई मध्यनजर राख्दै कार्यक्रमको तर्जुमा गरिएको छ । यस मध्यमकालीन खर्च संरचनामा अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्था भए अनुसार तीन आर्थिक वर्ष भित्रका कार्यक्रमहरु, बजेट प्रमुख नतिजा तथा उपलब्धीहरुलाई समावेश गरिएको छ ।

मध्यमकालीन खर्च संरचनामा प्रस्तावित योजनाको उद्देश्य तथा सो को सम्भाव्यता अध्ययन गर्न वा खर्च छुट्याउन आवश्यकतको पुष्ट्याईलाई समेटिनु पर्ने प्रस्तावित योजना कार्यान्वयन हुने आर्थिक वर्ष र त्यसपछिका दुई आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुनसक्ने प्रतिफल र उपलब्धी समेत राखिनुपर्ने व्यवस्था छ । यसका अतिरिक्त योजनामा लागु गर्न आवश्यक पर्ने खर्चको विवरण र सो रकम कुन कुन स्रोतबाट के कति व्यहोर्ने र खर्च गरिएको रकमबाट प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफल र उपलब्धीको प्रक्षेपण गरिएको हुनुपर्ने प्रावधान रहेको छ । साथै प्रस्ताबित योजना/आयोजना/कार्यक्रमहरुको मध्यमकालीन अवधिको खर्चको रणनीति र त्यसको वार्षिक खर्चसँगको तादात्म्यता सञ्चालन योजना भए गत आ.व.मा छुट्याइएको खर्च अनुसार उपलब्धी हासिल भए नभएको यथार्थ विवरण आदि निर्धारित ढाँचामा नगरकार्यपालिका समक्ष प्रस्तुत गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । बनेपा नगरपालिकाले आफ्नो आवधिक योजनामा राकेका बृहद् नगर लक्ष्य र नीति कार्यान्वयनका साथै राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक लक्ष्यहरु र दिगो विकास लक्ष्यहरु प्राप्ति सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता पूरा गर्नका लागि सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारी व्यवस्थापन हुनु पूर्व सर्तभित्र पर्दछ ।

स्थानीय तहको आर्थिक कार्यविधि ऐनमा आगामी ३ आर्थिक वर्षको आम्दानी र खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने र यस्तो खर्च संरचना बनाउँदा आवधिक योजनालाई मार्गदर्शनको रुपमा लिनुपर्ने र मध्यकालीन खर्च संरचनामा प्रस्ताबित योजना वा कार्यक्रमको क्रियाकलापगत विवरण, प्रत्येक क्रियाकलापका प्रतिफल समेत खुलाई प्रत्येक योजना वा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने छ भन्ने व्यवस्था रहेको छ । साथै सरकारी खर्चलाई समग्र आकार मानी आयोजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका आधारमा बजेट छुट्याउने र बजेट खर्चको उपलब्धी, खर्चको पारदर्शिता, कार्यान्वयनको जिम्मेवारी बहन गर्ने निकायको जवाफदेहिता र सार्वजनिक खर्चमा वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्ने उल्लेख गरिएको छ ।

१.२ अवधारणा

सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको एक औजारका रुपमा यस खर्च संरचनाले उपलब्ध साधन-स्रोतको आङ्कलन गर्ने र त्यसलाई योजनाको प्राथमिकताको क्षेत्रमा मध्यम अवधिको लागि बाँडफाँट गर्ने गर्दछ । यस अन्तर्गत राजस्व, आन्तरिक ऋण, वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको आङ्कलन गरी समष्टिगत आर्थिक खाका निर्धारण गरिन्छ । यसरी निर्धारण भएको स्रोतभित्र रहेर स्थानीय निकायहरुले नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा लाग्ने खर्च रकमको अनुमान गरिन्छ । सम्बन्धित निकायहरुसँगको छलफल पछि तीन वर्ष अवधिको बजेटको खाका तयार गरिन्छ । दीर्घकालीन सोच, आवधिक योजना र वार्षिक बजेटबीच तादत्म्यता र सामञ्जस्यता कायम गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचना महत्वपूर्ण औजारका रुपमा रहेको छ । यसले विकास योजनाका लक्षित नतिजा हासिल गर्न स्रोत-साधनको न्यायोचित वितरण र महत्तम परिचालन, पारदर्शी र मितव्ययी खर्च प्रणाली, पूर्वाधार निर्माण तथा सेवाको गुणस्तर तथा प्रभावकारिता, वित्तीय अनुशासन जस्ता पक्षमा सुधार ल्याउँछ । यसको सकारात्मक असर सार्वजनिक वित्त क्षेत्रमा मात्र नभई आर्थिक तथा वित्तीय स्थायित्वमा समेत पर्दछ ।

मध्यमकालीन खर्च संरचनाले सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको औजारको रुपमा उपलब्ध साधन स्रोतको आङ्कलन गर्ने र उपलब्ध साधन स्रोतलाई योजनाको प्राथमिकता अनुसारको क्षेत्रमा तीन वर्षको लागि बाँडफाँट गर्दछ । यस अन्तर्गत आन्तरीक आय र बाह्य आयको आङ्कलन गरि समष्टिगत आर्थिक खाका तयार गरिन्छ । यसको आधारमा क्षेत्रगत प्राथमिकता अनुरुप विषयगत निकायहरुको नीति र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न मध्यमकालीन खर्च अनुमान खाका तयार गरिन्छ । यो खाका तयार गर्दा बजेटको कार्यान्वयनबाट तीन वर्षमा प्राप्त हुने प्रतिफलको पनि अनुमान गरिन्छ । यसमा पहिलो वर्षको खर्च र स्रोत अनुमानको वार्षिक बजेटसँग तादात्म्यता रहन्छ र बाँकी दुई आर्थिक वर्षको प्रक्षेपण गरिन्छ । पहिलो वर्ष बजेट कार्यान्वयन भएपछि नयाँ मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिन्छ, जसमा पहिलो वर्षको प्रगति समिक्षा गरिन्छ भने बाँकी दुई आ.व.को विगतमा गरेको प्रक्षेपण अनुमानलाई परिमार्जन गरी एक वर्षको बजेट प्रक्षेपण गरिन्छ । यसरी हेर्दा मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्दा चक्रीय हिसाबले प्रत्येक वर्ष तीन वर्षको बजेट आङ्कलन गर्नुपर्ने हुन्छ । विकासको आवश्यकता, योजना कार्यान्वयनको अवस्था तथा राजस्व र बाह्य स्रोतको अनुमान समेतको आधारमा प्रत्येक वर्ष परिमार्जन गर्नुपर्ने हुन्छ । समग्रमा मध्यकालीन खर्च संरचनाले बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाई बढी तथार्थपुरक र बस्तुनिष्ठ बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ ।

मध्यमकालीन खर्च संरचनाले आवधिक योजनालाई वार्षिक बजेटसँग र बजेटलाई नतिजासँग आवद्ध गर्दछ । आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमबीचको अन्तरसम्बन्धलाई तलको चित्रबाट स्पष्ट गरिएको छ ।

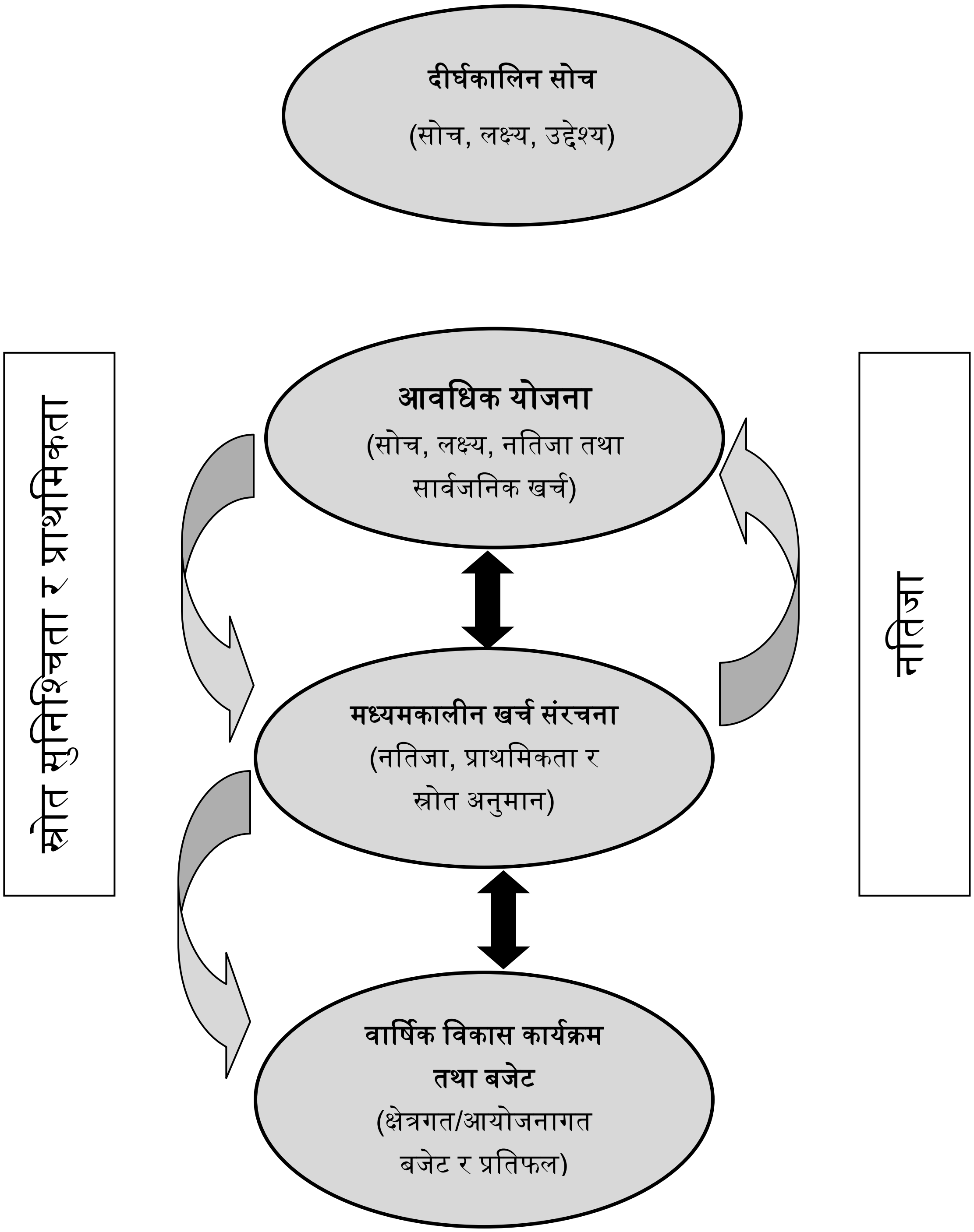

चित्र १ : आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम बीचको सम्बन्ध

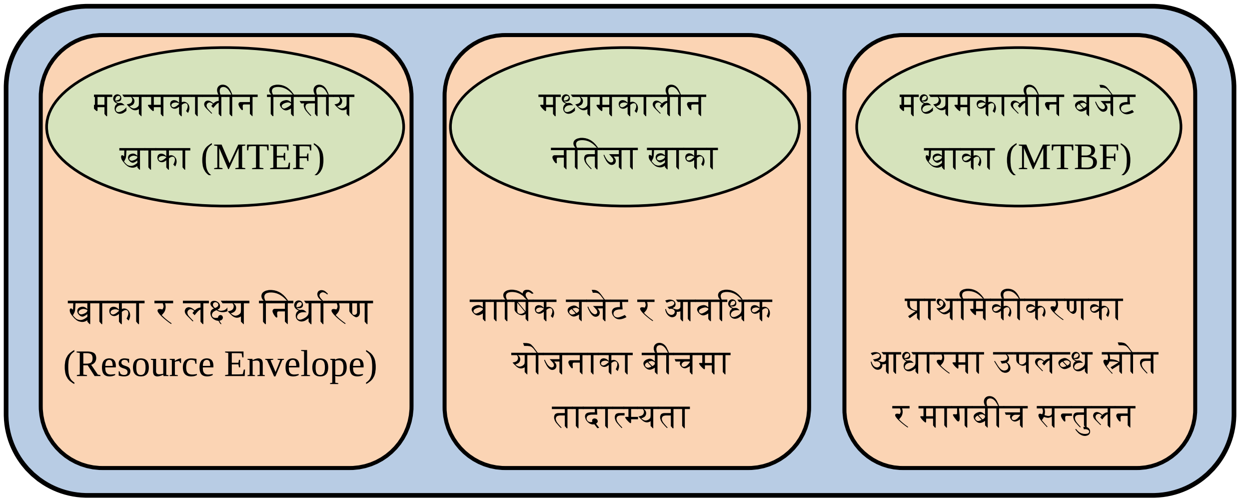

चित्र २ : मध्यमकालीन खाका, नतिजा र बजेटबीच सम्बन्ध

१.३ उद्देश्य

मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीका प्रमुख उद्देश्यहरु देहाय अनुसार रहेको छ ।

- बनेपा नगरपालिकाको आवधिक योजनामा लिइएको सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्यलाई परिपूर्ति गर्न कार्यक्रमको बजेटको व्यवस्थापन गरी तीन वर्षे खाका प्रस्तुत गर्ने ।
- बनेपा नगरपालिकासँग उपलब्ध स्रोत साधनलाई दृष्टिगत गरी विकास आयोजनाका प्राथमिकताका क्षेत्रमा लगानीको सुनिश्चितता प्रदान गर्न साधन श्रोतको विनियोजन प्रक्रियाको पुन:संरचना गरी प्राथमिकता प्राप्त विषयगत क्षेत्रमा कार्यक्रममा मध्यम अवधिको लागि बाँडफाँट गर्ने ।
- विश्वव्यापी रुपमा देखिएको कोभिड-१९ को महामारी र संक्रमणको कारण अर्थतन्त्रमा देखिएको नकारात्मक प्रभावहरुलाई न्यूनीकरण गरी समग्र अर्थतन्त्रको सवलीकरणका लागि प्राथमिकता प्राप्त आयोजना/कार्यक्रममा स्रोत व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने ।
- बनेपा नगरपालिकामा हुने सार्वजनिक खर्च प्रणालीमा वित्तीय अनुशासन कायम गरी समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व प्राप्त गर्नका लागि सरकारी स्रोत, राजस्व, आन्तरिक ऋण, वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको आङ्कलन गरी समष्टिगत आर्थिक खाका निर्धारण गर्ने ।
- खर्च गर्दा क्षेत्रगत प्राथमिकता अनुरुप विषयगत र अन्य निकायहरुमार्फत सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न आवश्यक मध्यम अवधिको बजेट विनियोजन गर्ने ।
- सार्वजनिक खर्च प्रणालीमा वित्त अनुशासन कायम गरी समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्नका लागि सरकारलाई प्राप्त हुने मध्यम अवधिको आन्तरिक र वाह्य श्रोतको वास्तविक अनुमान गरी बजेट खाका तर्जुमा गर्ने ।
- सार्वजनिक खर्चलाई बढी प्रभावकारी र कुशल बनाई लक्षित प्रतिफल सुनिश्चित गर्ने ।
- संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान र राजस्व बाँडफाँट सहितको मध्यमकालीन खर्च अनुमानको खाका तयार गर्ने ।

- बनेपा नगरपालिकाको सम्बन्धित शाखाको बजेट अनुमान वास्तविक बनाई नगरस्तरमा हुने सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारिता वृद्धि गरी लक्षित प्रतिफल प्राप्तिको सुनिश्चितता गर्ने ।

उल्लेखित लक्ष्य हासिल गर्न आवधिक रुपमा मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्दछ ।

१.४ मध्यकालीन खर्च संरचनाको अभ्यास

नेपालमा सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारी व्यवस्थापनमा विभिन्न समस्या विद्यमान छन् । खास गरी आवधिक योजना र वार्षिक कार्यक्रम बीचमा तादात्म्यता नरहनु र कुनै आयोजनामा आवश्यक बजेट नछुट्याइनु तर कुनै आयोजनामा आवश्यकताभन्दा बढी बजेट छुट्याइनु, दिगोपना नभएको आयोजनामा निरन्तर रुपमा बजेट विनियोजन हुनु, बजेटको सुनिश्चितता नहुनु र कार्यान्वियन क्षमत भन्दा बढी आयोजनाहरु सञ्चालनमा रहनु यसका प्रमुख समस्या हुन् ।

यसलाई ध्यानमा राखी दशौं योजना (२०५९-६५) सँगसँगै मध्यमकालीन खर्च संरचना योजनासँग तालमेल हुने गरि तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्न थालिएको थियो । नेपालको पहिलो पटक आर्थिक वर्ष २०५९/६० देखि यस्तो खर्च संरचनाको शुरुवात भएको थियो । शुरुमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सिंचाइ, विद्युत, सडक र जलश्रोत जस्ता मुख्य क्षेत्रमा यसको शुरुवात गरिएको थियो । यसले आवधिक योजना र वार्षिक बजेट बीच तादात्म्यता कायम गर्ने, विकास आयोजना/कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गर्ने, आवधिक योजनाले लिएका उद्देश्य र लक्ष्य हासिल हुने गरी स्रोत साधनको सदुपयोग गर्ने र पहिलो प्राथमिकतामा परेका आयोजनामा स्रोतको सुनिश्चितता गर्ने उद्देश्य लिएको थियो । यसबाट वित्त अनुशासन र आर्थिक स्थायित्व कायम हुने अपेक्षा गरिएको थियो । शुरुका ५-६ वर्षमा खर्च संरचना तर्जुमा कार्यलाई संस्थागत गर्न प्रयास गरिएको र त्यसको फलस्वरुप यसका उद्देश्यहरु खासगरी वित्त अनुशासन र खर्चको रणनीतिक रुपमा विनियोजन कार्यमा सहयोग पुगेको थियो । तर, पछिल्ला केही वर्षमा यसको तर्जुमालाई निरन्तरता दिन सकिएन । हाल अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ ले कानुनी रुपमा अनिवार्य गरेको छ ।

नेपालको लागि संघीय अभ्यास नितान्त नौलो अभ्यास भएकोले संस्थागत, वैधानिक र आर्थिक रुपमा धेरै नियम, कानून, संरचनागत व्यवस्था तयार गर्नुपर्ने दवाव रहेकोले नयाँ संरचना खडा भएको परिस्थितिमा प्रदेश सरकारले आ.व. २०७४/७५ मा बजेट कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्य प्रारम्भ गरिएको थियो । संघीय सरकारबाट अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ जारी भई सकेको अवस्थामा सो ऐन अनुसार तीनै तहका सरकारहरुले मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई राजस्व र व्ययको अनुमानसँगै आफ्नो व्यवस्थापिकामा पेश गर्नुपर्ने र यसमा समेटिनु पर्ने विषयहरु सपष्ट गरेको थियो । आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लागि प्रदेश स्तरीय पूर्णकालीन बजेट तर्जुमाको तयारी सँगै मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा प्रकृया प्रारम्भ गरिएको थियो । प्रदेश स्तरीय नीति तथा योजना आयोगको गठनको लागि कानून बनिनसकेको अवस्थामा खर्च संरचना तयारीको जिम्मेवारी आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट नै बहन गरिएको थियो ।

स्थानीय तहको संरचना नयाँ भएको र यस अगाडी नगर स्तरका आधार तथ्याङ्कहरुको सङ्ख्या, प्रशोधन र प्राकाशनको अभ्यास नभएको अवस्थामा मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्पूर्ण विवरण सहित तर्जुमा गर्न सम्भव

थिएन । बनेपा नगरपालिकाले यस अघि मध्यकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गरेको थिएन । यद्यपि, नगरको राजस्व, व्यय, रणनीतिक स्तम्भ अनुसारको बजेट अनुमान तथा वित्तीय हस्तान्तरणको आ.व. २०७८/७९ र सो पछिका दुई आ.व. सहित तीन वर्षको आर्थिक वर्षको अनुमान तथा प्रक्षेपण समेटिएको संक्षिप्त खर्च संरचना तयारीको शुरुवात गरेको छ ।

१.५ संस्थागत व्यवस्था तथा अवलम्वन गरिएका पद्धति

आवधिक योजना र वार्षिक बजेटबीच तादात्म्यता अपनाउने उपकरण मध्यमकालीन खर्च संरचना भएकोले वार्षिक बजेट निर्माणमा यसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । बनेपा नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७५ को परिच्छेद ३ को ५ नं. बुँदा अनुसार आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा नगरपालिकाको स्वीकृत आवधिक योजना र मध्यकालीन खर्च संरचनालाई मूल आधार बनाउनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । वार्षिक बजेट नगरसभामा ल्याउनु अघि खर्च संरचना सम्बन्धी तयारी टुङ्ग्याउनु पर्छ । यसको लागि स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको संस्थागत व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

१.५.१ स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति

स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण सम्बन्धी कार्य स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिमको समितिले गर्ने छ । मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीका सन्दर्भमा यस समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा कार्यको समग्र निर्देशन गर्ने ।
- आगामी तीन वर्षको कुल स्रोत र खर्चको प्रक्षेपण गर्ने ।
- प्रक्षेपित कुल स्रोत र खर्चको आधारमा विषय क्षेत्रगत खर्चको सीमा निर्धारण गर्ने ।

द्रष्टव्य : विषयगत खर्चको सीमा निर्धारण गर्दा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५ मा उल्लेख भए बमोजिमका पाँच वटा विषय क्षेत्र र उप-क्षेत्रको आधारमा चालु र पुँजीगत खर्चमा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ । साथै प्रशासनिक खर्चलाई सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति अन्तर्गत समावेश गर्नु पर्नेछ ।

१.५.२ मध्यमकालीन खर्च संरचना कार्यदल

स्थानीय तहमा मध्यकालीन खर्च संरचना तयारीको लागि देहाय बमोजिमको एक कार्यदल रहने छ । सो कार्यदलले प्रत्येक क्रियाकलापमा एकाइगत लागत आङ्कलन, परिमार्जनका साथै महाशाखा/शाखा अन्तत्गतका मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा सम्बन्धी कार्यमा समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने तथा सो महाशाखा/शाखाहरुको विषयगत रुपमा एकीकृत बजेट मस्यौदा तयार गरिएको छ ।

(क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-	संयोजक
(ख) विषयगत विभाग/महाशाखा/शाखा प्रमुख	-	सदस्य
(ग) योजना विभाग/महाशाखा/शाखा/एकाइ प्रमुख	-	सदस्य सचिव

कार्यदलले आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

विषयगत रुपमा एकीकृत रुपमा बजेट तयारीका लागि कार्यदलले देहाय बमोजिमका कार्यहरु सम्पन्न गर्नुपर्नेछ :

- विषयगत समितिहरुसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।
- मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी मार्गदर्शनको मस्यौदा तयार गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।
- मध्यमकालीन खर्च संरचनाको मस्यौदा तयार गरी विषयगत समितिमा पेश गर्ने ।
- त्रिवर्षीय खर्चको प्रक्षेपण सहित बजेटको आकार र स्रोतको आङ्कलन गरी स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति समक्ष पेश गर्ने ।
- मध्यमकालीन खर्च संरचना सम्बन्धी अन्य कार्यहरु गर्ने ।

१.५.३ मध्यमकालीन खर्च संरचना कार्यदल

कार्यपालिकाबाट प्राप्त स्रोत सीमा तथा मार्गदर्शनभित्र रही विषयगत महाशाखा/शाखाहरुबाट प्राथमिकता निर्धारण भई बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पेश भएका कार्यक्रम तथा आयोजनालाई विषयगत रुपमा छलफल, विश्लेशण र पुन:प्राथमिकता निर्धारण गरी पेश गर्ने कार्य वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यका लागि गठित विषयगत समितिहरुले गर्नुपर्नेछ । मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी प्रक्रियामा विषयगत समितिहरुले देहाय बमोजिमका कार्यहरु गर्नुपर्नेछ ।

- कार्यदलबाट प्रस्तावित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना र आगामी आर्थिक वर्षको बजेट उपर छलफल र विश्लेशण गर्ने ।
- विषयगत रुपमा कार्यक्रम तथा विषयगत रुपमा प्राथमिकता निर्धारण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पेश गर्ने ।

१.६ बजेट सीमा र मार्गदर्शन

बनेपा नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन २०७५ को दफा ७ बमोजिम गठन भएको श्रोत अनुमान समितिबाट निर्धारित श्रोत तथा खर्चको सीमाको अधिनमा रही आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमाका लागि बजेट सीमा र बजेट तर्जुमा मार्गनिर्देशन सबै निकायहरुमा पठाउने व्यवस्था रहेको छ । बनेपा नगरपालिकाको प्रमुखज्यूको संयोजकत्वमा गठित स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले नगर कार्यपालिका बाट सिफारिस भई पेश भएको बनेपा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि कुल रु. १ अरब १५ करोड ६३ लाख ७१ हजार आयव्यय भएको बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने निर्णय गरिएको थियो । नयाँ भ्यारियन्ट सहित को कोभिड-१९ (कोरोना)को दोश्रो लहरसँगै संक्रमण घर परिवार, समाज हुँदै सुमदाय स्तरमा फैलन सक्ने सम्भावनाको रोकथामको लागि नेपाल सरकारले २०७८ वैशाख १६ गतेबाट निषेधाज्ञाको घोषणा गरेपछि सबै किसिमका मानवीय र आर्थिक क्रियाकलाप प्रभावित हुन पुग्यो ।

१.७ मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा प्रकृया

मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्दा विषय क्षेत्रगत परिच्छेदका लागि आवधिक योजनालाई आधार मानी विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य सहितको तीन वर्षको प्रक्षेपण गरिएको छ । मध्यकालीन खर्च संरचना

तर्जुमा र आयोजनाहरुको प्राथमिकता निर्धारणको लागि राष्ट्रिय योजनाद्वारा जारी स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५ बमोजिम गरिएको छ । विनियोजन प्रक्षेपण गर्दा गत आर्थिक वर्षको यथार्थ स्थिति चालु आर्थिक वर्षको प्रक्षेपित अवस्था र मध्यकालीन खर्च संरचनाको आधारमा सम्बन्धित निकायहरुमा छलफल गरी आगामी तीन वर्षको खर्च प्रक्षेपण सहितको खाका तयार गरेको हो । यसका लागि सम्बन्धित शाकाहरुले खर्च संरचना कार्यदलको संलग्नतामा कार्यक्रमहरुको नतिजा एवम् सूचक निर्माण र प्राथमिकता सम्बन्धी कार्यहरु सम्पादन गरेका थिए । विभिन्न समिति र कार्यदलहरुद्वारा सम्पादित कामलाई समग्रमा पुनरावलोकन गरी खर्च संरचना तयार गरिएको हो । स्रोत समितिले नगरको समष्टिगत अर्थतन्त्रको वर्तमान स्थिति, पहिलो आवधिक योजना, वित्तीय स्थिति, बाह्य एवम् आन्तरीक वित्तीय साधनको सम्भावना, करको लचकता, राजस्व प्रक्षेपण तथा कार्यगत नीति र प्राथमिकताको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षहरुको लागि स्रोत प्रक्षेपण गरिएको हो ।

मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमाको लागि निम्न प्रकृयाहरु अवलम्वन गरिएको छ ।

१.७.१ कार्यतालिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण

मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुम प्रक्रियासँगै आवद्ध गरी चरणवद्ध रुपमा तर्जुमा गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम र मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्दा देहाय बमोजिमको कार्यतालिका अनुसार गर्नुपर्नेछ :

तालिका १ : मध्यमकालीन खर्च संरचनाको कार्यतालिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण

क्रियाकलाप	**समय सीमा**	**जिम्मेवारी**
कार्यपालिकाका सदस्य र विषयगत महाशाखा/शाखा प्रमुखलाई अभिमुखीकरण	फाल्गुण मसान्त	कार्यदल
योजना तथा कार्यक्रमको समीक्षा एवम् स्थानीय आर्थिक खाका तयारी	चैत्र १५ गते भित्र	कार्यपालिका
त्रिवर्षीय खर्चको प्रक्षेपण सहित बजेटको आकार र स्रोत आङ्कलन	वैशाख ५ गते भित्र	स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति
बजेट सीमा निर्धारण तथा स्रोत बाँडफाँट	वैशाख ७ गते भित्र	स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति
बजेट सीमा र मार्गदर्शन स्वीकृति तथा सम्प्रेषण	वैशाख १५ गते भित्र	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन खर्च संरचनाको प्रारम्भिक मस्यौदा तयारी	जेठ २५ गते भित्र	कार्यदल/विषयगत समिति
विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन खर्च संरचना विषयगत समितिमा छलफल	जेठ २५ गते भित्र	कार्यदल/विषयगत समिति
मध्यमकालीन खर्च संरचनाको अन्तिम मस्यौदा तयारी	असार ५ गते भित्र	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी सभामा पेश	असार १० गते भित्र	कार्यपालिका
मध्यमकालीन खर्च संरचना र बजेटमा प्रविष्ट	असार मसान्त भित्र	आर्थिक विकास/योजना महाशाखा /शाखा

१.७.२ त्रि-वर्षीय प्रक्षेपण सहित कूल बजेटको आकार तयारी

गत आर्थिक वर्षको यथार्थ स्थिति, चालू आर्थिक वर्षको प्रक्षेपित अवस्था र मध्यमकालीन खर्च संरचनाको आधारमा आगामी ३ वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम बारे वडा कार्यालय, सम्बन्धित विषयगत कार्यालय, योजना तथा प्राविधिक महाशाखा (आर्थिक प्रशासन शाखा) र बनेपा नगरपलिकाको नीतिगत छलफल गरी आगामी आर्थिक वर्ष र थप २ वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमको प्रक्षेपण गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । यो कार्य गर्दा सम्बन्धित निकायहरुको संलग्नतामा योजना तथा प्राविधिक महाशाखा (आर्थिक प्रशासन शाखा) ले समग्रमा पुनरावलोकन गरी अवधारणापत्र तयार गरिएको छ । स्रोत समितिले बनेपा नगरपालिकाको अर्थतन्त्रको वर्तमान स्थिति, चालू आवधिक योजना, मध्यकालीन खर्च संरचना, कूल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रक्षेपण, वित्तीय स्थिति, बाह्य एवम् आन्तरीक वित्तीय साधनको सम्भावना, करको लचकता, राजस्व प्रक्षेपण तथा कार्यगत नीति र प्राथमिकताको आधारमा आर्थिक वर्ष र थप २ वर्षको कूल बजेटको आकार निर्धारण गरिएको छ ।

१.७.३ बजेट सीमा र मार्गदर्शन पठाउने

स्रोत समितिले तयार गरेको आगामि ३ वर्षको बजेटको सीमाभित्र योजना तथा प्राविधिक महाशाखा (आर्थिक प्रशासन शाखा) निकायगत र विषयगत रुपमा चालू, पूँजीगत र वित्तीय व्यवस्था सहितको बजेट सीमा र मार्गदर्शन तयार गरिन्छ । माथि उल्लेख भए अनुसार तयार भएको निकायगत/विषयगत बजेट सीमा र मार्गदर्शन सम्बन्धित निकाय/कार्यालयमा पठाइन्छ । सम्बन्धित कार्यालयले आफू अन्तर्गतका कार्यक्रम/आयोजनामा निकायगत बजेट सूत्रमा प्रविष्टि गरिएको छ ।

१.७.४ आयोजना बैंक, आयोजनाको छनौट तथा प्राथमिकीकरण

बनेपा नगरपालिकाको आवश्यकता, समस्या र सम्भाव्यता अनुसार कार्यान्वियन योग्य र बढी प्रतिफल प्राप्त हुने आयोजना छनोट गरी उक्त बनेपा नगरपालिकामा सञ्चालन गर्ने विभिन्न विषयगत क्षेत्रको आयोजनाको पहिचान, विश्लेशण तथा प्राथमिकीकरण र तत्पश्चात छनोट गरी प्राथमिकताको आधारमा प्राथमिकता क्रममा आयोजना समावेश गरी आयोजना बैंक बनाएको छ ।

देहायका कारणले आयोजना प्राथमिकीकरण आवश्यक रहेको हुन्छ ।

- संविधानको कार्यान्वियन गर्न ।
- आवधिक योजना तथा दिगो विकास लक्ष्यलाई कार्यान्वियनमा लैजान ।
- गरिवी निवारण तथा क्षेत्रगत सन्तुलन कायम गर्न ।
- विनियोजन कुशलता हासिल गर्न ।
- महत्वपूर्ण आयोजनाका लागि स्रोत सुनिश्चितता गर्न ।
- आयोजना कार्यान्वियनमा प्रभावकारिता ल्याउन ।

आयोजना बैंकमा समावेश भएका आयोजनाको प्राथमिकताक्रमको आधारमा मध्यमकालीन खर्च संरचनामा आयोजना छनौट गरी समावेश गरिएको छ । यसरी छनौट गरिएको आयोजनाको लागि त्रि-वर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहित आगामी आर्थिक वर्ष र थप २ आर्थिक वर्षको लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१.७.५ मध्यमकालीन खर्च संरचना, कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताब

योजना तथा प्राविधिक महाशाखाले तयार गरी पठाएको सीमा र मार्गदर्शनभित्र रही सम्बन्धित शाखाले आवश्यकता र प्राथमिकीकरणका आधारमा छनौट भएका आयोजना/कार्यक्रमको त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना र आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तयार गरी सम्बन्धित विषयगत समितिमा प्रस्ताब गरिएको छ ।

१.७.६ विषयगत समितिमा छलफल

विभिन्न शाखाहरुबाट प्रस्तावित आयोजना/कार्यक्रमको त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना र बजेट माथी सम्बन्धित विषयगत समितिमा दफावार छलफल गरिने छ । यसरी छलफल गर्दा नेपालको संविधान (मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीति र बनेपा नगरपालिकाको कार्यक्षेत्र/क्षेत्राधिकार), राष्ट्रिय दीर्घकालीन सोच, राष्ट्रिय आवधिक योजना, बनेपा नगरपालिकाको आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य, बनेपा नगरपालिकाको आवश्यकता, समस्या र सम्भावना र आयोजना बैंकबाट छनौट गरिएका आयोजनाको प्राथमिकीकरणलाई आधार मानिएको छ ।

१.७.७ एकीकृत मस्यौदा तयारी

विषयगत समितिमा दफावार छलफल गरी प्रस्ताब भएका कार्यक्रम/आयोजनाहरुको त्रि-वर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना र बजेटको एकीकृत मस्यौदा तयारी गरिएको छ ।

१.७.८ नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृति र प्रकाशन

योजना तथा प्राविधिक महाशाखाबाट तयार भएको एकीकृत मस्यौदा माथि बनेपा नगरकार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकामा उक्त मस्यौदा माथि छलफल भई स्वीकृत गरिने छ ।

१.७.९ नगर सभामा पेश

बनेपा नगरकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मध्यमकालीन खर्च संरचना आवश्यक मात्रामा छपाइ र प्रकाशन गरी नगर सभामा जानकारीको लागि पेश गरिने छ ।

परिच्छेद २: मध्यमकालीन खर्च संरचना

२.१ पृष्ठभूमि

आवधिक योजनालाई बजेटसँग र बजेट कार्यक्रमसँग जोड्ने औजारलाई नै मध्यमकालीन खर्च संरचना भनिन्छ। यसलाई चालु आवधिक योजना र बजेटको बिचमा उचित तालमेल मिलाउन सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापनको संयन्त्रको रुपमा समेत लिइन्छ। यो खर्चको ३ वर्षे प्रक्षेपण गर्ने विधि मात्र नभई सरकारी खर्चको अग्रिम योजना समेत रहेको छ । सरकारी खर्चलाई व्यवस्थापन गर्न प्रयोग गरिने एउटा नयाँ अवधारणाको रुपमा यसलाई लिइने गरिन्छ। यसको पूरा रुप Mid Term Expenditure Framework (MTEF) हो। आवधिक योजनाले वार्षिक बजेटलाई मार्गदर्शन गर्नको लागि यसको आवश्यकता पर्दछ। नेपालमा यसलाई आ.व. २०५९/६० देखि प्रयोगमा ल्याइएको हो । मध्यकालीन खर्च संरचना अनुसार हरेक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा आगामी थप दुई वर्षको समेत बजेटको आङ्कलन गर्ने र आयोजना तथा कार्यक्रमहरुलाई आवधिक योजनाको प्राथमिकताको आधारमा श्रोत सुनिश्चित गर्ने प्रयास गर्दछ। यसले सरकारसँग उपलब्ध सीमित साधन र श्रोतको आङ्कलन गर्ने तथा त्यसलाई योजनाको प्राथमिकताको क्षेत्रमा मध्यम अवधिका लागि बाँडफाँड गर्ने गर्दछ।

२.१.१ मध्यमकालीन खर्च संरचना आवश्यकता

मध्यमकालीन खर्च संरचनाको आवश्यकता निम्न रहेका छन्।

- योजनालाई बजेटसँग र बजेटलाई कार्यसम्पादनसँग आवद्ध गरी साधनलाई उपलब्धीमूलक बनाउन।
- आयोजनाहरुको प्राथमिकीकरण (P१, P२, P३) गर्न।
- प्राथमिकता प्राप्त आयोजनालाई साधनको सुनिश्चितता गर्न।
- सिमित साधन र असिमित आवश्यकता बीचको खाडल कम गर्न।
- सरकारी खर्च प्रवाहको भविष्यवाणी गर्न।
- खर्चको अग्रिम अनुमान गर्न।
- सरकारका सबै अङ्गको भूमिका स्पष्ट गर्न।
- बहुवर्षीय ठेक्कालाई सहयोग गर्न।
- सरकारी खर्च व्यवस्थाको कमी कमजोरी हटाउन।
- सरकारलको स्रोत साधनलाई राष्ट्रिय बजेट प्रणालीमा ल्याई प्राथमिकताको आधारमा बाँडफाँट गर्न।
- सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययीता हासिल गर्न।

२.१.२ कानुनी व्यवस्था

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को परिच्छेद – ६ (सार्वजनिक खर्च व्यवस्था) दफा १७ अनुसार मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने उल्लेख गरिएको छ।

(१) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहले दफा १६ बमोजिमको सार्वजनिक खर्च विवरण तयार गर्दा आगामी तीन आ.व.मा हुने खर्चको प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्ने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार गरिने मध्यमकालीन खर्च संरचनामा देहायका विवरण मिलाउनु पर्ने छ ,

(क) प्रस्ताबित योजनाको उद्देश्य

(ख) प्रस्ताबित योजनाको लागि सम्भाव्यता

(ग) प्रस्ताबित योजना कार्यान्वयन हुन सक्ने आर्थिक वर्ष र त्यसपछिका २ आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुनसक्ने प्रतिफल र उपलब्धी

(घ) प्रस्तावित योजना लागू गर्न आवश्यक पर्ने खर्चको विवरण

(ङ) खर्च व्यहोर्ने स्रोत र खर्च गरिएको रकमबाट प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफल र उपलब्धीको प्रक्षेपण

(च) प्रस्ताबित योजाको मध्यम अवधिको खर्चको रणनीति र त्यसको वार्षिक खर्चसँगको तादात्म्यता

(छ) सञ्चालित योजना भए गत आ.व.मा छुट्याएको खर्च अनुमान लक्ष्य हासिल भए नभएको तथार्थ विवरण

२.१.३ उद्देश्य

नगरपालिकाको सबै खर्चलाई एउटै थलोमा राखेर प्राथमिकताका आधारमा बाँडफाँट गरि खर्चको उपलब्धी बढाउनु यसको प्रमुख उद्देश्य हो ।

- तीन आर्थिक वर्षको बजेटको कुल सीमा प्रक्षेपण गर्न ।
- वार्षिक बजेट र आवधिक योजनाबीच सन्तुलन कायम गर्न ।
- बजेट अनुशासन कायम गर्न ।
- संरचनाले सरकारसँग उपलब्ध भएको सीमित साधन र श्रोतको आङ्कलन गर्न ।
- वार्षिक खर्चसँगको तादत्म्यता र सञ्चालनमा रहेका योजनाहरुको गन्तव्य निर्धारण गर्न ।
- प्रस्तावित योजनाको उद्देश्य तथा योजनाको लागि सम्भाव्यता अध्ययन र खर्च जुटाउन ।
- आवश्यकताको आधारमा बजेट खर्चलाई मध्यम अवधिका लागि बाँडफाँट गर्न ।
- सरकारी श्रोत, राजस्व, आन्तरिक ऋण, वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको आङ्कलन गरी समष्टिगत खाका निर्धारण गर्न ।
- खर्चको आधारमा सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालयलाई आवश्यक निर्देशन दिन ।
- आर्थिक गतिविधीहरुको मूल्याङ्कन गर्न ।
- जथाभावी आवश्यक कार्ययोजना विहिन योजनाहरुमा बजेट छर्ने प्रवृत्तिलाई रोक्न ।
- सञ्चालन भइरहेका योजना भए गत आर्थिक वर्षमा छुट्याइएको खर्च अनुसार लक्ष्य हासिल भए नभएको समीक्षा गर्न ।
- आर्थिक बर्षहरुको खर्च तथा श्रोत सहितको मध्यकालीन खर्च संरचना सीमा निर्धारण र बजेटको कार्यान्वयन स्थितिको समिक्षा गर्न ।

हाल तयार गरिएको मध्यमकालीन खर्च संरचना आगामि आ.व. २०७८/७९ को वार्षिक कार्यक्रम र बजेट तयारीसँगै सो पछिल्ला दुई आर्थिक वर्ष (२०७९/८० र २०८०/८१) समेत समेटी तीन वर्षको लागि तयार गर्दा नेपाल संविधान अन्तर सरकारी वित्तीय व्यवस्थापन ऐन २०७४ र बनेपा नगरपालिकाको पहिलो आवधिक योजनासँग तादात्म्यता हुने गरी तर्जुमा गरिएको छ । यसमा नगरपलिकाको आवधिक योजनाका सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति र प्राथमिकता एवम् नगरपलिकाका नीति र प्राथमिकता लगायत दिगो विकास लक्ष्य समेतलाई मार्गदर्शनको रुपमा लिइएको छ ।

२.२ दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, परिमाणात्मक लक्ष्य र समग्र रणनीति

दीर्घकालीन सोच सहितको सोच, लक्ष्य, परिमाणात्मक लक्ष्य तथा समग्र रणनीतिहरु मध्यमकालीन खर्च संरचनामा समावेश गरिएको छ ।

२.२.१ दीर्घकालीन सोच

बनेपा नगरपालिकाको विकास र समृद्धिको आधारशीला तयार पार्ने उद्देश्यले यस मध्यकालीन खर्च संरचनालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तथा पञ्चवर्षीय योजनाको आधार-पत्रसँग तादात्म्यता हुने गरी सोच, लक्ष्य र रणनीति तय गरिएको छ । नगरपालिकको पहिलो आवधिक योजनामा उल्लेखित नगरपालिकाको दीर्घकालीन सोच देहाय बमोजिम रहेको छ ।

“कृषि, पर्यटन र व्यापार, बनेपा नगर विकासको मूल आधार”

बनेपा नगरपालिकाको आवधिक योजना तर्जुमाको मुख्य लक्ष्य यस नगरपालिकामा कृषि, पर्यटन र व्यापारको विकास गर्दै नगरवासीहरुको सामाजिक-आर्थिक स्तरमा सुधार ल्याई समृद्ध नगरको रुपमा स्थापित गराउनु यसको लक्ष्य रहेको छ । नगरपालिकाको सोच निर्माणमा देहायका प्रमुख गन्तव्यलाई दृष्टिगत गरिएको छ ।

- कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि, स्थानीय कृषिलाई आधुनिकरण र व्यवसायिकरण गरी कृषि रोजगारीको अवसर प्रदान गरी स्थानीय युवाहरुलाई पनि कृषितर्फ आकर्षित गर्ने ।
- नगरमा विद्यमान विविध धार्मिक, साँस्कृतिक, पुरातात्विक महत्वका धरोधरको संरक्षण गर्दै एक पर्यटीकय नगरको रुपमा विकास गर्ने ।
- सेवा सुविधा प्रवाहको स्थिति अनुरुप व्यापारिक/व्यवसायिक शहरको रुपमा विकास गरी वरिपरिका क्षेत्रहरुमा सेवा र सुविधाहरु पुऱ्याउने एक महत्वपूर्ण बजारकेन्द्रको रुपमा विकास गर्ने ।

२.२.२ लक्ष्य

बनेपा नगरपालिकाको आवधिक योजना तर्जुमाको मुख्य लक्ष्य यस नगरपालिकामा कृषि, पर्यटन र व्यापार क्षेत्रको विकास गर्दै नगरवासीहरुको सामाजिक-आर्थिक स्तरमा सुधार ल्याई समृद्ध नगरको रुपमा स्थापित गराउनु यसको लक्ष्य रहेको छ । साथै यस योजनाका निम्न लक्ष्य रहेका छन् ।

- नगरपालिकालाई कृषि, पर्यटकिय र व्यापारिक शहरको रुपमा विकास गर्ने ।

- नगरपालिकामा सामाजिक, आर्थिक र भौतिक पूर्वाधारको विकास गर्ने ।
- नगरपालिकामा विद्यमान सामाजिक र भौतिक पूर्वाधारको सापेक्ष संरक्षण गरी आर्थिक वृद्धि गर्ने ।

२.२.३ परिमाणात्मक लक्ष्य

नगरपालिकाको आवधिक योजनाको ५ वर्षे अवधिमा हासिल गरिने परिमाणात्मक लक्ष्य निम्न रहेका छन् ।

तालिका २ : आवधिक योजनाको ५ वर्षे अवधिमा हासिल गरिने परिमाणात्मक लक्ष्य

क्र.स.	सूचकहरु	ईकाई	आधार बर्ष (२०७८/८९)	आ.व. (२०८३/८४) को लक्ष्य
१	प्रतिव्यक्ति आय	अ डलर	२,०१०	४,१२२
२	सरदर आयु	बर्ष	७०.८७	७४.५
३	बेरोजगारी दर	प्रतिशत	१६	१०
४	विद्युतमा पहुँच प्राप्त परिवार	प्रतिशत	९७.३२	९९
५	एलपी ग्यासमा खाना पकाउने परिवार	प्रतिशत	५३.२१	६७.६९
६	३० मिनेट सम्मको दुरीमा यातायात पहुँच भएको परिवार	प्रतिशत	-	९०
७	कालोपत्रे सडक	किमि	६४	८५
८	रणनैतिक महत्वपूर्ण सडक	किमि	६४	८५
९	ईन्टरनेट प्रयोग कर्ता	प्रतिशत	७.०७	५०
१०	मातृ मृत्युदर (प्रतिलाख जिवित जन्ममा)	जना	२३९	१००
११	५ बर्ष मुनिका बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	जना	३९	१५
१२	मोवाईल फोन	प्रतिशत	८४.६२	९०.९४
१३	साक्षरता दर (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	८१.३२	८३.४०
१४	आधारभूत तहमा खुद भर्ना दर	प्रतिशत	९०.५८	९४.६०
१५	माध्यमिक (९-१२) तह खुद भर्ना दर	प्रतिशत	४६.५६	५४.३६
१६	१०+२ सम्मको शैक्षिक उपलब्धी	प्रतिशत	११.२४	१५.४५
१७	बिद्यालयमा रहने औसत अवधि	बर्ष	६.२१	९.२५
१८	धाराको पानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	७८.३२	९८.८२
१९	मानव विकास सूचाङ्क	-	०.६३६	०.६३९
२०	लघु तथा घरेलु उद्योगहरु	सङ्ख्या	४,३२९	५,०००
२१	पूर्ण खोप प्राप्त १ बर्ष मुनिका बालबालिका	प्रतिशत	६०.९०	९५.५०
२२	रोजगार सङ्ख्या	सङ्ख्या	२१,३५६	२५,०००
२३	नगर अस्पताल (१५ शैया)	सङ्ख्या	-	१
२४	आफ्नै उत्पादनले बर्षभरी खानपुग्ने परिवार सङ्ख्या	प्रतिशत	-	७०
२५	बैंक तथा बजार केन्द्रमा पुग्न लाग्ने औसत समय	मिनेट	-	१५
२६	आफ्नै स्वामित्वको आवास भएका घरधुरीहरु	प्रतिशत	७३.८६	७९.८५
२७	सुरक्षित आवासमा (मादपण्ड बमोजिम निर्मित भवन संहिताको) बसोबास गर्ने जनसङ्ख्या	प्रतिशत	-	६५
२८	शौचालय भएका घरधुरी सङ्ख्या	प्रतिशत	९३.३८	९८.६४
२९	स्थानीय तहमा रहेका सेवाबाट वञ्चित समुदाय	प्रतिशत	३२.१	१.७०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०६८, पन्ध्रौं योजनाको आधार पत्र (राष्ट्रिय योजना आयोग), नेपाल जनसाङ्ख्यिक्य तथा स्वास्थ्य सर्भेक्षण २०७३, बागमती प्रदेशको स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरण २०७६ (प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, बागमती प्रदेश), दिगो विकासका लक्ष्यहरुः बागमती प्रदेशको अवस्था तथा मार्गचित्र २०१९-२०३० (प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, बागमती प्रदेश)

२.२.४ समग्र रणनीति

बनेपा नगरपालिकाको आवधिक योजनाका लक्ष्यहरु हासिल गर्न अपनाईने रणनीतिहरु निम्न रहेका छन् ।

- आर्थिक आत्मनिर्भर्ताको स्थिति निर्माण गर्न तुलनात्मक लाभ हुनसक्ने स्थानीय कृषिवाली र आधारभूत खाद्यवस्तुको उत्पादनमा बृद्धि गर्ने ।
- कृषि तथा उद्योग क्षेत्रमा सृजना भएका स्थानीय रोजगारी र सम्भाव्य रोजगारी क्षेत्रका लागि चाहिने क्षमता र सीपयुक्त जनशक्ति निर्माण र विकासमा लगानी गर्ने ।
- विद्यमान सडक सञ्जालको उपयोग हुने गरी आर्थिक सम्भावनाका आधारमा कृषि, पर्यटन क्षेत्रलाई सम्बोधन गर्ने उद्योग स्थापना र सञ्चालनमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
- व्यवसायीकरण, विविधीकरण र आधुनिकीकरण गरि कृषिजन्य उद्योगलाई विकासको सम्वाहक बनाउने ।
- कृषि अनुसन्धान क्षेत्रमा आधुनिक तथा नविनतम प्रविधि विकास गर्ने ।
- अनिवार्य आधारभूत शिक्षा तथा निशुल्क आधारभूत र माध्यामिक शिक्षा पद्धतिलाई रोजगारी र उद्यमशीलता मूलक बनाउने ।
- शैक्षिक सामाजिक चेतनास्तर कमजोर रहेको जातीय समूह, समुदायका लागि स्थानीय रुपमा उपलब्ध अवसरहरुमा विशेष प्राथमिकता दिने ।
- पर्यटकको साँस्कृतिक र धार्मिक अभिरुची सम्बोधन हुनेगरी सबै मौसममा चलायमान पर्यटन र मनोरञ्जन स्थल निर्माण तथा विकास गर्ने ।
- बसाईसराईको व्यवस्थापनका लागि आफ्नो क्षेत्रको भूमि सम्बन्धी नीति बनाउँदा भू-उपयोग योजना तर्जुमा तथा एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- कृषियोग्य भूमि र वन क्षेत्रको संरक्षण गर्न एवम् युवाहरुलाई कृषि पेशा तर्फ आकर्षित गराएर विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- नगर विकास सन्तुलनमा योगदान गर्ने आयोजनाहरुलाई मात्र नगर गौरवका आयोजनाका रुपमा छनोट गरी कार्यान्वयनमा प्राथमिकता दिने ।
- मानवपूँजी निर्माण र सशक्तिकरण गर्न नगरपालिकाका शिक्षित युवाहरुलाई सामाजिक परिचालनमा संलग्न गराउने ।
- गरिवी न्यूनीकरण कार्यक्रममा लगानी बृद्धि गरी नियमित अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ।
- गरिब, द्वन्द्वबाट प्रभावित र सिमान्तकृत वर्गका बालबालिकालाई निःशुल्क पठनपाठन गराउन निजी, संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयहरुसँग सहकार्य गर्ने ।
- लक्षित समुहलाई लक्षित गरेका कार्यक्रमहरुमा नगरपालिकाले अनुदान बढाउँदै जाने ।
- नपाको भौतिक विकासमा उपभोक्ता समितिको लागत, सहभागिता र संलग्नता बढाउँदै जाने ।
- विशेष लगानीका क्षेत्रहरुको पहिचान गर्दै नगरको दीर्घकालिन योजनामा समावेश गर्ने ।
- निजी क्षेत्रको लगानीलाई आकर्षित गरी सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPP: Public Private Partnership) को सिद्धान्त अनुरुप विकास कार्य सञ्चालन गर्ने ।
- वातावरण संरक्षण सम्बन्धी प्रष्ट नीति ल्याउने ।
- नगरपालिकाभित्र उद्योगग्राम स्थापना गर्न सम्भावना अध्ययन गर्ने ।

- काष्ठकला, हाते उद्योग, पर्यटक सामाग्री उत्पादन गर्ने उद्योगलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।
- घरेलु उत्पादनलाई बजारीकरण एवम् उपभोगमा विशेष जोड दिनुका साथै प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने । घरेलु तथा साना उद्योग सञ्चालनमा वातावरण प्रदुषण न्यूनीकरणको नीति लिने ।
- विभिन्न खाले प्रवर्द्धनात्मक बजार सञ्चालनमा जोड दिने ।
- स्थानीय श्रोत साधन एवम् जनशक्ति परिचालनमा विशेष जोड दिने । पर्यटक मैत्री खाद्य परिकार प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।

२.३ प्रमुख नतिजा, सूचक तथा लक्ष्य

आवधिक योजनाले निर्धारण गरेको दीर्घकालीन लक्ष्य हासिल गर्न सहयोग पुग्ने गरी मध्यमकालीन खर्च संरचनाको प्रमुख लक्ष्य तथा नतिजा सूचक निर्धारण गरिएको छ । सो अनुसार समष्टिगत लक्ष्यहरुको विद्यमान स्थिति तथा आगामी ३ वर्षको अपेक्षित उपलब्धी तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । यसका लागि आवधिक योजनाको समष्टिगत आर्थिक क्षेत्रको प्रक्षेपण र प्रत्येक विषयगत क्षेत्रको योजना अवधिको अन्त्यमा हासिल हुने निर्धारित लक्ष्यलाई तीन आर्थिक वर्षमा विभाजन गरी राखिएको छ ।

तालिका ३ : नतिजा, सूचक तथा लक्ष्य सहित अपेक्षित उपलब्धी

१. आर्थिक क्षेत्र (२०७८/७९ को स्थिर मूल्यमा आधारित)						
नतिजा स्तर	**नतिजा सूचक**	**एकाई**	**आधार वर्ष (२०७८/७९)**	**लक्ष्य**		
				(२०७९/८०)	**(२०८०/८१)**	**(२०८१/८२)**
प्रभाव	कुल गार्हस्थ उत्पादन	रु करोड				
प्रतिफल१	प्रति व्यक्ति आय	अ.डलर	२०१०	२४३२	२८५५	३२७७
प्र२ .	आर्थिक बृद्धिदर	प्रतिशत	४.६५	५.४	६.५	७.५
प्र३ .	प्रतिव्यक्ति गार्हस्थ उत्पादन	रुपैया	७	७.७	८	८.५
प्र४ .	गरिवीको रेखामुनीको परिवार	प्रतिशत	१४.९	१४.१	१३.२	१२.३
प्र५ .	मानव विकास सूचाङ्क	सूचाङ्क	०.६३६	०.६३९	०.६४२	०.६४५
प्र६ .	कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर	प्रतिशत	६.७	६.९	७.३	७.९
प्र७ .	सेवा क्षेत्रको वृद्रिदर	प्रतिशत	४५.	४७.	५१.	५३.
प्र८ .	मुद्रा स्थिति	प्रतिशत	५३.	५४.	५५.	५७.
१.१ कृषि क्षेत्र						
नतिजा स्तर	**नतिजा सूचक**	**एकाई**	**आधार वर्ष (२०७८/७९)**	**लक्ष्य**		
				(२०७९/८०)	**(२०८०/८१)**	**(२०८१/८२)**
प्रभाव	कृषि क्षेत्रको कुल गार्हस्थ उत्पादन	प्रतिशत	१२.३०			
प्र१ .	आलु उत्पादन	मे.ट.	१२०	१५०	१७०	१९०
प्र२ .	मकै उत्पादन	मे.ट.	१५०	१६०	१७०	१७५

प्र३ .	धान	मे.ट.	१३०	१३५	१४०	१५०
प्र४ .	तरकारी व्यवसायिक उत्पादन	मे.ट.	११५	१२०	१२५	१३५
प्र५ .	व्यवसायिक तरकारी उत्पादनमा सङ्लग्न कृषक	प्रतिशत		१०	१५	२०
प्र६ .	फलफुल उत्पादन	मे.ट.	१२०	१३०	१४०	१५०
प्र७ .	सक्रिय व्यवसायिक कृषक समुह	सङ्ख्या	४०	५०	५५	६०
प्र८ .	कृषक तालिम	सङ्ख्या	-	३५	४०	४५
प्र९ .	पकेट क्षेत्र विकास	सङ्ख्या	-	५	७	८
प्र१० .	कृषि सहकारी संस्था	सङ्ख्या	३४	३६	३८	४१
प्र११ .	दुग्ध उत्पादन	मे.टन		२०	२२	२५
प्र१२ .	दुग्ध चिस्यान केन्द्र	सङ्ख्या	१	२	३	४
प्र१३ .	कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र	सङ्ख्या	२	३	४	५
प्र१४ .	व्यवसायिक पशु फार्म	सङ्ख्या	६	७	९	११
प्र१५ .	एग्रो भेट	सङ्ख्या	२१	२२	२४	२६

१.२ उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	गार्हस्थ उत्पादनमा उद्योग व्यवसायको योगदान	प्रतिशत	१०.३०	११.२	१२.१	१३.०
प्रतिफल १	लघु तथा घरेलु उद्योगहरु	सङ्ख्या	४३२९	४४६०	४६००	४७३०
प्र२ .	रोजगारी सृजना	सङ्ख्या	२१३५६	२२३००	२३०००	२३५६०
प्र३ .	उद्यम विकास तालिम लिने युवा	सङ्ख्या	-	७५	१००	१३५
प्र४ .	सिप मुलक तालिम लिने महिला	सङ्ख्या	-	२५०	३५०	४५०
प्र५ .	उत्पादनमुलक उद्योग	सङ्ख्या	६२६	६६०	६९५	७३५
प्र६ .	औधोगिक ग्राम	सङ्ख्या	-	-	-	१
प्र७ .	कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र	सङ्ख्या	२	३	४	५

१.३ पर्यटन

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	पर्यटक आगमन	सङ्ख्या	-	१५०	३००	५००
प्रतिफल १	रोजगारी सृजना	सङ्ख्या	-	२०	५०	८०
प्र२ .	स्थानीय स्तरका पर्यटकिय होटल	सङ्ख्या	-	३५	४५	५५
प्र३ .	होमस्टे	सङ्ख्या	-	२	५	१०
प्र४ .	पर्यटकीय स्थल विकास	सङ्ख्या	-	५	७	९
प्र५ .	पर्यटन सूचना केन्द्र	सङ्ख्या	-	१	१	१
प्र६ .	नयाँ पद मार्ग	किमि	-	३	५	७
प्र७ .	कोशेली घर	सङ्ख्या	-	१	२	३
प्र८ .	पर्यटन तालिम	जना	-	२५	५०	७५
प्र९ .	मठ मन्दिर मर्मत सम्भार र जिर्णोद्वार	सङ्ख्या	-	५	७	९

१.४ बैंक, वित्तीय संस्था र सहकारी						
नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार बर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	बैंक लघुवित्त	सङ्ख्या	५८	५८	६०	६२
प्रभाव	सहकारी संस्था	सङ्ख्या	२७०	२७०	२७०	५५
प्रतिफल १	बैंक तथा वित्तिय संस्थामा कम्तिमा एक जनाको खाता भएको परिवार	प्रतिशत	-	७४.६	७५.८	७७.१
प्र२ .	सहकारीको उत्पादन क्षेत्रमा लगानी	प्रतिशत	-	३०	४०	५०
प्र३ .	वित्तिय साक्षरता	प्रतिशत	-	३०	३५	४५
प्र४ .	सहकारी तालिम	जना	-	१५०	२००	२५०
प्र५ .	रोजगारी	जना	-	६५६	७३५	८२५

२. सामाजिक क्षेत्र

२.१ शिक्षा						
नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार बर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	कुल साक्षरता	प्रतिशत	८१.३२	८१.७३	८२.१५	८२.५७
प्रतिफल१	आधारभुत तहको खुद भर्ना दर	प्रतिशत	९०.५८	९१.३८	९२.१९	९२.९९
प्र२ .	माध्यमिक तहको खुद भर्ना दर	प्रतिशत	४६.५६	४८.१२	४९.६८	५१.२४
प्र३ .	१०+२ सम्मको शैक्षिक उपलब्धी	प्रतिशत	११.२४	१२.०८	१२.९२	१३.७७
प्र४ .	विद्यालयमा रहने औसत अवधि	बर्ष	६.२१	६.८२	७.४३	८.०३
प्र५ .	प्राविधिक शिक्षालय	सङ्ख्या	६	६	६	७
प्र६ .	अनौपचारिक क्षिक्षा	प्रतिशत	६.२८	६.३१	६.३४	६.३७
प्र७ .	शिक्षक तालिम	सङ्ख्या	-	३०	३३	३६
प्र८ .	शिक्षकको पुदपूर्ति	प्रतिशत	-	८०	८५	९०
प्र९ .	साक्षरता (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	८१.३२	८१.७३	८२.१५	८२.५७

२.२ स्वास्थ्य तथा पोषण						
नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार बर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	१ घण्टाभित्र स्वास्थ्य संस्थामा पहुँच भएको घरपरिवार	प्रतिशत	७०	८०	८५	९०
प्रतिफल१	कुल मातृ मृत्युदर	जना	०	०	०	०
प्र२ .	कुल नवजात शिशु मृत्युदर	जना	०	०	०	०
प्र३ .	सुविधा सम्पन्न अस्पताल	सङ्ख्या	-	-	१	१
प्र४ .	पूर्ण खोप लिने बालबालिका	प्रतिशत	५७.९	६५	७५	८०
प्र५ .	विरामी पर्दा स्वास्थ्य संस्था जाने व्यक्ति	प्रतिशत	-	७५	८०	८५
प्र६ .	प्रशुति सेवा र वर्थिङ सेन्टर	सख्या	-	३	३	५
प्र७ .	परिवार नियोजनाको साधन प्रयोग गर्ने दर	प्रतिशत	०	५	१०	१५
प्र८ .	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने वालवालिका	प्रतिशत	९३.६	९४	९५	९६

प्र९ .	घुम्ति स्वास्थ्य शिविर	पटक	-	२	३	४
प्र१० .	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति	प्रतिशत	-	७५	८०	९०
प्र११ .	स्वास्थ्य विमा गर्ने परिवार	प्रतिशत	-	३०	३५	४०
प्र१२ .	झाडापखाला संक्रमण दर प्रति हजारमा	जना	२१९.९	१७५	१५०	१००
प्र१३ .	बाल कुपोषण दर	प्रतिशत	१.७	१.६	१.५	१.३
प्र१४ .	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका	सङ्ख्या	८४	८६	९०	९४

२.३ खानेपानी तथा सरसफाई

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा पुगेको घरपरिवार	प्रतिशत	-	९०	९४	९६
प्रतिफल१	पाईप मार्फत खानेपानी पुगेको घरपरिवार	प्रतिशत	७८.३२	८५	९०	९३
प्र२ .	शौचालय भएको घरपरिवार	प्रतिशत	९३.३८	९४	९५	९६.५
प्र३ .	जनशक्ति तालिम	जना	-	१५	२०	३०
प्र४ .	खानेपानीको स्रोत संरक्षण र सरसफाई	प्रतिशत	-	४०	५०	७५
प्र५ .	मुख्य बजार क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालय	सङ्ख्या	-	३	५	७
प्र६ .	जनचेतना कार्यक्रम	सङ्ख्या	-	२	३	५

२.४ युवा तथा खेलकुद

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	बेरोजगारी	प्रतिशत	१६	१५	१४	१३
प्रतिफल१ .	वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवा	प्रतिशत	२८.७५	२८	२६	२४
प्र२ .	युवा सञ्जाल	सङ्ख्या	-	१०	१२	१५
प्र३ .	स्थानिय स्तरको खेकलुद मैदान	सङ्ख्या	-	७	९	१०
प्र४ .	कभर्ड हल	सङ्ख्या	-	१	१	१
प्र५ .	माध्यमिक विद्यालयमा खेलकुद शिक्षक र सामाग्री	प्रतिशत	५०	६०	७०	८०
प्र६ .	खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना	सङ्ख्या	-	५	७	९
प्र७ .	क्लबहरुको क्षमता अभिवृद्धि	सङ्ख्या	-	२	४	६

२.५ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	नेतृत्वदायी पदमा महिला तथा लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व	प्रतिशत	-	२०	२५	३०
प्रतिफल१ .	महिलाको नाममा जग्गा जमिन भएको	प्रतिशत	२३.७८	२५	२७	३०
प्र२ .	महिला घरमुली भएको घरपरिवार	प्रतिशत	२०.२४	२२	२४	२६
प्र३ .	बैंक खाता भएका महिला	प्रतिशत	-	३५	४२	५०
प्र४ .	महिला साक्षरता	प्रतिशत	७२.७१	७५	७८	८१
प्र५ .	लक्षित तथा पिछडिएका वर्गलाई क्षमता विकास तालिम	जना	-	१५	३०	४५

प्र६ .	महिला तथा जेष्ठ नागरिक लक्षित स्वास्थ्य घुम्ति शिविर	सङ्ख्या	वार्षिक १ वटा			
प्र७ .	कुनैपनि प्रकारको अपाङ्गता हुने जनसङ्ख्या	प्रतिशत	१.१२	१.०५	०.९५	०.८५
प्र८ .	अपाङ्ग बालबालिकालाई विशेष शिक्षा प्रदान	प्रतिशत	-	३५	४५	५५
प्र९ .	तालिम प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	सङ्ख्या	-	१०	२०	३०
प्र१० .	बाल क्लव	सङ्ख्या	-	५	७	९

३. पूर्वाधार क्षेत्र

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	न्यूनतम पूर्वाधार (सडक, विद्युत, मोवाईल र टेलिभिजन) सुविधा भएका घरधुरी	प्रतिशत	-	७०	७५	८०
प्रतिफल १	पक्की सडक	कि.मि.	-	३५	४२	५०
प्र२ .	ग्राभेल सडक	कि .मि.	-	७०	९०	१२०
प्र३ .	झोलुंगे पुल	सङ्ख्या	-	५	७	८
प्र४ .	पक्की पुल	सङ्ख्या	-	३	४	५
प्र५ .	वत्तिको लागि विद्युत प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	९७.३२	९७.५	९८	९८.५
प्र६ .	मोवाईल प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	८४.६२	८६	८८	९१
प्र७ .	ईन्टरनेट प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	७०.७	७२	७५	७७.५
प्र८ .	नगरपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	अवस्था	आफ्नै भवन निर्माण भइसक्ने			
प्र९ .	डिजिटल सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	-	३०	४०	५०
प्र१० .	थप लघु जलविद्युत आयोजना	सङ्ख्या	-	१	२	३
प्र११ .	फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम)वार्षिक(	सङ्ख्या	-	२	३	४
प्र१२ .	मुख्य बजार र वस्ती क्षेत्रमा ढल सञ्जाल निर्माण	अवस्था	निर्माण सम्पन्न भएको हुनेछ			

४. लोकतन्त्र र सुशासन

नतिजा स्तर	नतिजा सूचक	एकाई	आधार वर्ष (२०७८/७९)	लक्ष्य		
				(२०७९/८०)	(२०८०/८१)	(२०८१/८२)
प्रभाव	सेवा सन्तुष्टि	प्रतिशत	-	५०	६०	७०
प्रतिफल १	नगरपालिका र वडा कार्यालयमा नागरिक वडापत्रको कार्यान्वयन	प्रतिशत	-	७०	८०	९०
प्र२ .	पदपूर्ति	प्रतिशत	-	७५	८०	८५
प्र३ .	कानुन, नीति, कार्यविधि तर्जुमा	प्रतिशत	-	५०	६०	७५
प्र४ .	क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र	प्रतिशत	-	५०	५५	६५
प्र५ .	ठूला आयोजनाहरुको सार्वजनि सुनवाई र सामाजिक लेखापरिक्षण	पटक	-	२	३	४
प्र६ .	नगरपालिका र स्थानीय प्रहरी प्रशासनको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	पटक	-	३	४	५
प्र७ .	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्दि कार्यक्रम	पटक		४	६	८
प्र८ .	मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाहरुको न्यायिक निरुपण	प्रतिशत	५०	६०	७०	८०
प्र९ .	न्याय समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	पटक	-	५	६	७

प्र१० .	आन्तरिक आय बृद्धि	प्रतिशत	-	२५	४०	६०
प्र११ .	विद्युति भुक्तानी प्रणालीबाट राजश्व सङ्कलन	प्रतिशत	-	५०	६०	७५
प्र१२ .	प्रगति समिक्षा	पटक	-	२	२	३
प्र१३ .	अनलाईन सेवा	प्रतिशत	-	६०	७०	८०
५. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन						
नतिजा स्तर	**नतिजा सूचक**	**एकाई**	**आधार वर्ष (२०७८/७९)**	**लक्ष्य**		
				(२०७९/८०)	**(२०८०/८१)**	**(२०८१/८२)**
प्रभाव	वन ढाकेको क्षेत्रफल		हाल २९.८३ प्रतिशत रहेकोमा सो कायम हुने			
प्रतिफल १	वन जलाधार संरक्षण कार्यक्रम	सङ्ख्या	२	३	४	४
प्र२ .	बजार केन्द्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन	सङ्ख्या	-	७	९	११
प्र३ .	खाना पकाउन काठ दाउराको प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	४३.१४	४०	३५	३०
प्र४ .	जोखिम नक्शाङ्कन भएको क्षेत्र	प्रतिशत	-	३०	५०	७०
प्र५ .	शौचालय प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	९३.३८	९४	९५	९६
प्र६ .	पहिरो जोखिम क्षेत्र संरक्षण	प्रतिशत	१०	२५	४०	६५
प्र७ .	भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त संरचना पुननिर्माण र पुनर्थापना	प्रतिशत	५०	६०	७०	८०
प्र८ .	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण तालिम जनशक्ति	जना	-	४०	८०	१२०
प्र९ .	विपद व्यवस्थापन कोषको गठन	अवस्था	गठन भएको			
प्र१० .	भूकम्प प्रतिरोधी मापदण्ड अनुसार निर्मित घर	सङ्ख्या	-	५००	७००	१०००
प्र११ .	सार्वजनिक जमिन संरक्षण	प्रतिशत	-	२५	३५	५०

२.४ मध्यकालीन खर्च संरचनाको बजेट बिनियोजन र प्रक्षेपण

मध्यमकालीन खर्च संरचनाको श्रोत आङ्कलन, बजेट अनुमान र प्रक्षेपण गर्दा देहायका आधारहरु अवलन्बन गरिएको छ ।

- रोयल्टी (खानी तथा खनिज, आदि) बाट सङ्ख्या भएको राजस्व रकमको २५ प्रतिशत अनुमान र प्रक्षेपण ।
- मालपोतमार्फत सङ्ख्या हुने राजस्व मध्ये घर जग्गा खरीद विक्री बापत प्राप्त रजिष्ट्रेशन दस्तुर रकम ।
- नगरपालिकामार्फत सङ्ख्या गरिने राजस्व रकमबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर रकम ।
- नगरपालिकाबाट सङ्ख्या हुने विज्ञापन कर तथा मनोरञ्जन करको अनुमान ।
- नगरपालिकाको कानून अनुसार सङ्ख्या हुने दण्ड जरिवाना रकम ।
- संघीय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण र राजस्व बाँडफाँटको रकम ।
- समपुरक अनुदान, सशर्त अनुदान तथा प्राकृतिक स्रोत साधनको बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम ।
- दातृ राष्ट्र वा संस्थासँग भएको आगामी दुई वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने वैदेशिक सहायता रकम ।
- नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्रका सेवा शुल्क र दस्तुर वापतको रकम ।
- नगरपालिकाको कुल राजस्वको १० प्रतिशतको सीमाभित्रको आन्तरीक ऋण रकम ।

२.५ श्रोत प्रक्षेपणका आधारहरु

श्रोत प्रक्षेपणका आधारहरु निम्न रहेका छन् ।

- कोभिड-१९ को असरको कारण आगामी आ.व.मा बनेपा नगरपालिकाले पाउने विभिन्न अनुदान रकम घट्न गई बजेट आकारमा संकुचन आउन सक्ने अवस्थालाई मध्यनजर राखी आ.व. २०७९/८० र २०८०/२०८१ का लागि प्राप्त हुने विभिन्न अनुदान रकमहरुको प्रक्षेपण गर्दा आ.व. २०७८/७९ मा प्राप्त हुने विभिन्न अनुदान रकमलाई आधार मानी सो पछिका दुई आर्थिक वर्षहरुका लागि क्रमश: २० र १५ प्रतिशतका दरले थप गर्दै लगिएको छ । नेपाल सरकार तथा बागमती प्रदेशले सङ्ख्या गर्ने राजस्वको सामान्य वृद्धिदर र बढ्दो बजेट आकारको आधारमा यो वृद्धि दरलाई लिइएको छ ।
- बनेपा नगरपालिकाबाट परिचालन हुने कर तथा गैरकर राजस्वको वृद्धिदर आ.व. २०७९/८० र २०८०/२०८१ मा १५ देखि २० प्रतिशत सम्मका दरले क्रमश: वृद्धि हासिल गर्न सकिने अनुमान गरी स्रोतको प्रक्षेपण गरिएको छ ।
- आन्तरीक ऋणको सन्दर्भमा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको सहमतिमा उल्लेखित रकम परिचालन गर्न सकिने व्यवस्था बमोजिम आन्तरिक ऋणको प्रक्षेपण गरिएको छ ।

२.६ आय अनुमान

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ को स्थानिय तहको एकल अधिकारको सूची र अनुसूची ९ को संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकारको सूचीमा उल्लेखित अधिकार कार्यान्वयन गर्न बनेको प्रचलित कानून अनुसार स्थानीय सरकारको अधिकार क्षेत्रको कर, दस्तुर र अन्य शुल्कहरुका आधार वर्ष २०७६/७७ को यथार्थ आन्तरिक राजस्व र आगामी आ.व. २०७८/७९ को अनुमानित आयको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । यस आयको आधारमा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको त्रिवर्षिय आय अनुमान सहित कुल स्रोत प्रक्षेपण गर्न सहयोग पुग्न जान्छ ।

तालिका ४ : गत आ.व.को यथार्थ आय, चालु आ.व.को संशोधित र आगामी आ.व.को अनुमानित आय (हजारमा)

क्र.सं.	आय विवरण	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ आय	आ.व. २०७७/७८ को संशोधित आय	आ.व. २०७८/७९ को आय
१	**करबाट हुने जम्मा आम्दानी**			
क	सम्पत्ति कर	९११२	११२००	१२८८०
ख	भूमि कर/मालपोत	३१२२	४०००	४६००
ग	घर वहाल कर	१३४०	१६००	१८४०
घ	वहाल विटौरी कर	७३	८०	९२
ङ	पूर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर (सडक स्तरोन्नति शुल्क)	३००५	३५००	४०००
च	मनोरञ्जन कर	२२.५	५०	५७.५
छ	विज्ञापन कर	७३३	८००	८८०
२	**सम्पत्तिबाट प्राप्त आय**	**३२३०**	**५०००**	**६०००**
क	व्यवसाय दस्तुर	३२३०	५०००	६०००

३	**भाडा र रोयल्टी**	**१११०८**	**१११००**	**१२७६५**
क	सरकारी सम्पत्तिको वहालबाट प्राप्त आय	१११०८	१११००	१२७६५
४	**राजस्व बाँडफाँट**	**५९९३३**	**६५०००**	**७१५००**
क	खानी रोयल्टी	८०४३	१००००	११५००
ख	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	५१८९०	५५०००	६००००
५	**बस्तु तथा सेवा विक्रीबाट प्राप्त आय**	**-**	**-**	**-**
क	विद्युत सेवा शुल्क	२२९	२५०	२६०
ख	शौचालय शुल्क	१७११	२४००	२७६०
ग	नक्शा पास दस्तुर	१४३३३	१५०००	१६०००
घ	पार्किङ्ग शुल्क	५७००	६२५०	७१८७.५
ङ	सिफारिस दस्तुर	४५३६	५०००	६०००
च	प्रशासनिक दण्ड जरीवाना र जफत	२७३	५००	५७५
६	**विविध राजस्व**	**६०८७४**	**३५०५०**	**१५५०५७.५**
क	साना सवारी कर	४६	५०	५७.५
ख	अन्य राजस्व	३८२८	४०००	५०००
ग	गत वर्षको नगद मौज्दात बाँकी	५७०००	३१०००	१५००००
७	**अनुदान वापत प्राप्त हुने रकम (अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण)**	**६७७४१७**	**७००५९१**	**६६५५५८**
७.१	**संघीय सरकार**	**५९६९००**	**६०९०१४**	**५९५५३४**
क	समानीकरण अनुदान	१६४३००	१६३२००	१७४०००
ख	सरकार सशर्त अनुदान	२३१३००	२९२८००	३०३२००
ग	विशेष अनुदान	२२००	२५०००	१६६००
घ	समपूरक अनुदान	१०००००	४००००	१३१००
ङ	राजस्व बाँडफाँट	९९१००	८८०१४	-
७.२	**प्रदेश सरकार**	**८०५१७**	**९१५७७**	**७००२४**
क	समानीकरण अनुदान	१०८२३	१०७१०	१५१८८
ख	सशर्त अनुदान	१००००	१८२०४	१८८३६
ग	विशेष अनुदान	-	-	६०००
घ	समपूरक अनुदान	३००००	३००००	३००००
ङ	सवारी कर बाँडफाँट	२९६९४	३२६६३	-
७.३	**अन्य निकायबाट प्राप्त अनुदान**	**२७०००**	**१००००**	**५९५७००**
	कुल राजस्व र अनुदान जम्मा	**६९४५५३**	**८८६२८७**	**१६०६९६८**

२.७ त्रि-वर्षीय खर्च अनुमान तथा प्रक्षेपण

कोभिड-१९ को कारणले चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा खर्च प्रभावित भएको देखिन्छ । त्रि-वर्षीय प्रक्षेपण गर्दा बनेपा नगरपालिकाको चालु आर्थिक वर्षमा कोभिड-१९ को प्रभावले आयमा परेको असरको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने आन्तरिक आय, समानीकरण अनुदानहरु आधार बनाएर बनाइएको छ । बनेपा नगरपालिकाको आवधिक योजनामा मध्यकालीन खर्चको संरचनाको आगामी तीन वर्षको अवधिको लागि प्रस्तावित खर्चको प्रक्षेपण विवरण तलको तालिकामा खुलाईएको छ ।

तालिका ५ : आवधिक योजना अनुसार त्रि-वर्षीय खर्च प्रक्षेपण, आ.व. २०७६/७७ को स्थिर मुल्यमा (हजारमा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०७६/७७ को यथार्थ	आधार वर्ष २०७७/७८ को यथार्थ	मध्यमकालीन बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण			
				२०७८/७९ को अनुमान	२०७९/८० को प्रक्षेपण	२०८०/८१ को प्रक्षेपण	तीन बर्षको कुल
१	**बजेट अनुमान**						
१.१	चालु खर्च	१८०००८	२३८१३६	३१००००	३७२०००	४२७८००	११०९८००
१.२	पूँजीगत खर्च	७०६२७९	५८८००	१२९६९६८	१५५६३६२	१७८९८१६	४६४३१४५
१.३	सशर्त तर्फ खर्च	-	३११००४	-	-	-	-
१.४	पूर्वाधार विकास	-	५४८४३१	-	-	-	-
कुल		**८८६२८७**	**११५६३७१**	**१६०६९६८**	**१९२८३६२**	**२२१७६१६**	**५७५२९४५**
२	**स्रोत अनुमान**						
२.१	नगद मौज्दात	५७०००	३१००००	१५००००	१८००००	२०७०००	५३७०००
२.२	आन्तरिक राजस्व	११८८७०	१३५७८०	१९५७१०	२३४८५२	२७००८०	७००६४२
२.३	संघीय सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान	१६४३००	१६३२००	१७४०००	२०८८००	२४०१२०	६२२९२०
२.४	सशर्त अनुदान (संघीय सरकार)	२३१३००	२९२८००	३०३२००	३६३८४०	४१८४१६	१०८५४५६
२.५	विशेष अनुदान (संघीय सरकार)	-	२५०००	१६६००	१९९२०	२२९०८	५९४२८
२.६	समपुरक अनुदान (संघीय सरकार)	२२००	४००००	१३१००	१५७२०	१८०७८	४६८९८
२.७	संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडफाँट प्राप्त आय	९९१००	८८०१४	८८६३४	१०६३६१	१२२३१५	३१७३१०
२.८	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान	१०८२३	१०७१०	१५१८८	१८२२६	२०९५९	५४३७३
२.९	सशर्त अनुदान (प्रदेश सरकार)	१००००	१८२०४	१८८३६	२२६०३	२५९९४	६७४३३
२.१०	विशेष अनुदान (प्रदेश सरकार)	-	-	६०००	७२००	८२८०	२१४८०
२.११	समपुरक अनुदान (प्रदेश सरकार)	३००००	३००००	३००००	३६०००	४१४००	१०७४००
२.१२	राजस्व बाँडफाँट (प्रदेश सरकार)	२९६९४	३२६६३	-	-	-	-
२.१३	अन्य अनुदान	३३०००	१००००	५९५७००	७१४८४०	८२२०६६	२१३२६०६
कुल		**८८६२८७**	**११५६३७१**	**१६०६९६८**	**१९२८३६२**	**२२१७६१६**	**५७५२९४५**

कोभिड-१९ महामारीको दोस्रो लहरको कारण उत्पन्न असहज अवस्थामा बजेटलाई ठूलो आकारको बनाउने भन्दा पनि यथार्थतामा आधारित आर्थिक परिसूचकहरु सकारात्मक र स्वाभाविक रुपमा अगाडी बढ्न सक्ने बजेट तर्जुमाको बारेमा छलफल हुँदा केही हेरफेर भएको छ । नगरपालिकाको राजस्व अनुमान तथा संघीय

सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समानीकरण अनुदार लगायत सशर्त र निशर्त अनुदानको आङ्कलन र चालु वर्षमा कोभिड महामारीको दोस्रो लहरको कारण बजेट खर्च स्वभाविक रुपमा घट्न गई हुन सक्ने बचत हुन जाने रकम समेत जोड्दा आगामी वर्षको बजेट आकारमा केही बढ्न जाने गरी अनुमान गरिएको छ ।

२.८ त्रि-वर्षीय खर्च स्रोत विनियोजन, विश्लेषण

कतिपय कार्यक्रमहरु विषय क्षेत्र भन्दा फरक निकाय एवम् कार्यालयहरुबाट सञ्चालन भएका छन् । स्रोत विनियोजन, विश्लेशण लगायत अन्य प्रयोजनका लागि विषय क्षेत्रगत रुपमा समूहकृत गरिएको छ ।

२.८.१ प्रमुख विषय क्षेत्रगत आधारमा बाँडफाँट

मधयमकालीन खर्च संरचना तयार गर्दा विषय क्षेत्रगत आधारमा बजेटको बाँडफाँट गरिनुपर्ने प्रावधान छ । बनेपा नगरपलिकाको प्रथम आवधिक योजना भर्खर मात्र तयार भएपनि सो कार्यान्वयनको लागि विस्तृत योजना खाका तर्जुमा हुन बाँकी रहेको छ । सो प्रतिबेदनले गन्तव्य त निर्धारण गर्यो तर तदनुरुप प्राथमिकता सहितका योजना तथा कार्यक्रमको स्पष्ट पहिचान हुन नसक्दा क्षेत्रगत उपलब्धी मापन गर्न र नगरपालिकाको समस्त आर्थिक सूचक र उपलब्धीको मापन गर्न कठिन हुन जान्छ । नगरस्तरमा आधारभूत खण्डीकृत तथ्याङ्क तत्काल उपलब्ध हुन सक्ने अवस्था नभए पनि प्रदेश सरकारको नीति तथा योजना आयोगले स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरण, २०७६ प्रकाशित गरेर सीमित रुपमा भए पनि तथ्याङ्कको अभाव पूर्ती हुन गएको छ । नयाँ संरचना अन्तर्गत बनेपा नगरपालिका स्थापना भएको ४ वर्ष पूर भई सकेको भएपनि नगरपालिकाको त्रि-वर्षीय बाँडफाँट सहितका आयोजना/कार्यक्रम, सो को प्राथमिकता क्रम, कुल प्रक्षेपित बजेट लगायत अन्य स्रोत सम्बन्धी तथ्यगत विवरणहरु मागेको वखतमा उपलब्ध हुन नसक्दा मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीमा समेत विभिन्न स्रोतबाट सूचना संग्रह गरेर काम गर्नु पर्ने अवस्था रह्यो ।

खर्च संरचनाका लागि प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रम/आयोजनाहरुको पहिचान गर्दा देहायका विषयहरुलाई ध्यानमा राखि गरिएको हो ।

- आ.व. २०७७/७८ को लागि नगर सभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम
- नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेखित नगरपालिकाका प्राथमिकताहरु
- नगरस्तरमा पहिचान भएका प्रस्तावित वार्षिक र सालबसाली कार्यक्रमहरु
- नगरपालिकाको चालु आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक बजेटबाट दीर्घकालीन उपलब्धी हासिल हुन सहयोग हुन सहयोग पुग्ने गरी पहिचान भएका सालबसाली आयोजना/कार्यक्रमहरु
- हालै तयार गरिएको पहिलो आवधिक योजनामा उल्लेखित प्राथमिकता क्षेत्रका कार्यक्रमहरु
- १५ औं योजनाका राष्ट्रिय लक्ष्य तथा प्राथमिकतासँग मिल्दो कार्यक्रमहरु
- दिगो विकास लक्ष्य अनुसार निर्धारण गरिएको राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिमा सहयोग पुग्न जाने कार्यक्रम तथा क्रियाककलापहरु
- कोभिडको कारण सिर्जित आर्थिक सामाजिक समस्या निराकरणमा टेवा पुग्ने खालका कार्यक्रम तथा क्रियाकलापहरु

परिच्छेद ३: प्राथमिकता निर्धारण र त्रि-वर्षीय श्रोत प्रक्षेपण

३.१ प्राथमिकीकरणका सीमाहरु

बनेपा नगरपालिकाको विषयगत कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरणका क्रममा देहायका पक्षहरु कार्य सीमाका रुपमा रहेका छन् ।

- संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण भइ आएका र सञ्चालनमा रहेका कार्यक्रमहरुको सम्पन्न समय सीमा एकीन हुन नसकेको ।
- प्राथमिकता र अपेक्षित प्रतिफल दिने आयोजना एवम् कार्यक्रममा बजेट केन्द्रित नभई सालबसाली प्रकृतिका लागत एकीन नभएका कार्यक्रम एवम् गतिविधिहरुमा बजेटको ठूलो अंश विनियोजन हुने गरेकोले त्यस्ता आयोजना एवम् कार्यक्रमहरुको प्राथमिकीकरण गरिनु सम्भव नभएको ।
- कार्य प्रकृति अनुसारका विभिन्न कार्यक्रमहरु समूहकृत गर्न कठिनाई भएको ।
- आगामी ३ वर्षको आयोजना तथा कार्यक्रमको सूची र सो को लागि आवश्यक प्रस्तावित लगानीको खाका समयमा उपलब्ध हुन नसक्दा चालु आ.व.को कार्यक्रम र आगामी आ.व.को नीति र कार्यक्रमलाई मूल आधार लिई आयोजना पहिचान एवम् प्राथमिकीकरण गरिएको छ ।
- योजना तथा कार्यक्रमहरुको आयोजना बैंक, योजना प्रस्ताब, सर्वेक्षण, सम्भाव्यता सम्बन्धी कार्य अभ्यास प्रारम्भ भइ नसकेकोले मध्यकालीन खर्च संरचना तर्जुमा विधि अनुशरण गर्न कठिनाई भएको ।

३.२ बनेपा नगरपालिकाको नीति र कार्यक्रमको प्राथमिकता

बनेपा नगरपालिकाले प्रस्तुत गरेको नीति र कार्यक्रम मध्यकालीन खर्च संरचना तर्जुमाको प्रमुख आधार हो । सो बमोजिम नगरपालिकाको क्षेत्रगत प्रमुख नीतिहरु र प्राथमिकताको विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ । सोका अतिरिक्त सम्बन्धित विषयतग समितिहरुबाट प्रस्तावित कार्यक्रमको प्राथमिकता मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा दिग्दर्शनमा निर्देशित ६ वटा सामान्य आधार र २ वटा क्षेत्रगत आधारका लागि निर्धारित अङ्कभार विधी (अनुसुची १०) अवलम्वन गरिएको छ ।

३.३ उपलब्धी सूचक तथा कार्यक्रम र आयोजनागत तीन वर्षको खर्च प्रक्षेपण

विषय क्षेत्रगत रुपमा प्राथमिकीकरण गरिएका आयोजनाहरुको उद्देश्य, उपलब्धी सूचकहरु र आगामी तीन वर्षको खर्च प्रक्षेपण सहितको विवरण रकमहरु देहाय अनुसार तालिकाहरुमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६ : विषयगत त्रि-वर्षीय प्रक्षेपित बजेट रकम (रु हजारमा)

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना	आयोजनाको उद्देश्य	आयोजना अवधि	तीन वर्षको कुल लागत	पहिलो वर्ष २०७८/७९	दोश्रो वर्ष २०७८/७९	तेश्रो वर्ष २०७८/७९	उपलब्धी सूचक
आर्थिक विकास								
क) कृषि								
१	कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र स्थापना	कृषि उत्पादनहरुको सङ्कलन तथा विक्री वितरण गर्ने।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	१० वटा कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र स्थापना भएको हुनेछ।
२	नगर स्तरीय अगुवा तथा व्यवसायिक तालिम	नगरवासीहरुलाई व्यवसायिक तालिम प्रदान गर्ने।	सालवसाली	३,०००	२,०००	५००	५००	९ वटा अगुवा तथा व्यवसायिक तालिम सञ्चालन भएको हुने।
३	कुलो मर्मत	सिंचाई कुलो मर्मत गरी कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्ने।	सालवसाली	३,३००	१,५००	१,२००	६००	९ वटा सिंचाई कुलो मर्मत भएको हुने छ।
४	कृषक भ्रमण आयोजना र तालिम	वडागत रुपमा वार्षिक कृषक भ्रमण र तालिम आयोजना गर्ने।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	२९ वटा कृषक भ्रमण आयोजना भएको हुने छ।
५	कृषि प्राविधिकहरुको तालिम	कृषि प्राविधिकहरुको सीपमा अभिवृद्धि गर्ने।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	कृषि प्राविधिकहरुलाई ६ वटा तालिम सञ्चालन भएको हुने छ।
६	माटो परिक्षण तालिम र शिविर	माटो परिक्षण गरी माटो सुहाउँदो उपज उत्पादन गर्ने।	सालवसाली	८५०	३५०	२५०	२५०	३ वटा माटो परिक्षण तालिम सञ्चालन भएको हुने छ।
७	मिनि ल्याब स्थापना	माटो परिक्षणको निम्ति मिनि ल्याब स्थापना गर्ने।	२०७८/७९-२०७९/८०	७००	०	७००	०	१ वटा मिनि ल्याब स्थापना भएको हुने छ।
८	कृषि मेला आयोजना	कृषि उत्पादनहरुको प्रवर्द्धन तथा विक्री गर्ने।	सालवसाली	१,१००	३५०	३५०	४००	वर्षेनी १ वटा गरी ३ वटा कृषि मेला आयोजना हुने छ।
९	प्लाष्टिक टनेल खेती	अर्गानिक खेतीलाई प्रोत्साहन गरी विषादी रहित तरकारी उत्पादन गर्ने।	सालवसाली	५४०	१८०	१८०	१८०	९० वटा प्लाष्टिक टनेल खेती गरिएको हुने छ।
१०	अर्गानिक खेती तालिम प्रबर्द्धन	अर्गानिक खेतीमा आकर्षित गर्ने।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	६ वटा अर्गानिक खेती तालिम आयोजना हुने छ।
११	फलफुल नर्सरी स्थापना तथा र सञ्चालन	फलफुलको व्यवसायिक उत्पादन गरी आयात प्रतिस्थापन गर्ने।	सालवसाली	४,०००	२,०००	१,०००	१,०००	६ वटा फलफुल नर्सरी स्थापना तथा सञ्चालन हुने छ।
	जम्मा			**१८,७४०**	**८,१३०**	**५,९३०**	**४,६८०**	

ख) पशुसेवा								
१	दुग्ध चिस्यान केन्द्र स्थापना	दुग्ध जन्य पदार्थहरुको भण्डारण तथा प्रवर्द्धन गर्ने।	सालवसाली	१,२००	४००	४००	४००	३ वटा दुग्ध चिस्यान केन्द्र स्थापना भएको हुने छ।
२	पशु गर्भाधारण केन्द्र स्थापना	घरपालुवा पशुहरुको कृत्रिम गर्भाधारण गर्ने।	२०७८/७९-२०७९/८०	१५०	१५०	०	०	१ वटा पशु गर्भाधारण केन्द्र स्थापना भएको हुने छ।
३	पशुपालन समूह वा फार्मलाई उन्नत जातको राँगा बोका वितरण	उन्नत जातको राँगा बोका मार्फत राम्रो आम्दानी तथा व्यवसायीकरण गर्ने।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	१५ वटा पशुपालन समूह बा फार्मलाई उन्नत जातको राँगा बोका वितरण गरिने छ।
४	अगुवा पशुपालक कृषक लक्षित तालिम	पशुपन्छीपालनको उद्यमशिलता प्रवर्द्धन एवम् व्यवसायिकरण गर्ने।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	७५ जना अगुवा पशुपालक कृषकहरुलाई लक्षित तालिम प्रदान गरिएको हुने छ।
५	घाँस खेतीका लागि पशुपालन समूहलाई अनुदान	व्यवसायिक पशुपालनको लागि समुचित पशु आहारा व्यवस्थापन गर्ने।	सालवसाली	९६०	३२०	३२०	३२०	२४ हेक्टर जमिनमा घाँस खेती गरिएको हुने छ।
६	युवा लक्षित उन्नत गाई भैसी फार्म अनुदान	पशु उत्पादन सम्बन्धी कार्यक्रम मार्फत युवा स्वरोजगार प्रवर्द्धन गर्ने।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	३ वटा गाई भैसी फार्मलाई अनुदान प्रदान गरिएको हुने छ।
७	पशु जन्य पदार्थ वजारीकरण	निर्यातयोग्य दुग्ध तथा मासु जन्य पदार्थको प्रवर्द्धन (प्रशोधन, प्याकेजिङ, गुणस्तर परिक्षण, भण्डारण)	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	६ वटा पशुजन्य पदार्थको बजारीकरण गरिएको हुने छ।
८	गोष्ठी सञ्चालन (पशु विमा, फ्लु, सफा दुध उत्पादन)	पशुको अचानक हुने मृत्युको क्षतिबाट जोगाई आर्थिक नोक्सानी न्यूनिकरण गर्ने, फ्लु रोगको उपचार, रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने, स्वच्छ र सफा दुग्ध उत्पादन गर्ने।	सालवसाली	९००	३००	३००	३००	९ वटा पशु विमा, फ्लु, सफा दुध उत्पादन सम्बन्धी गोष्ठी आयोजना गरिएको हुने छ।
९	पशु स्वास्थ्य परिक्षण तथा खोप शिविर	कृषक उद्यमीहरुलाई आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण पशु स्वास्थ्य सेवा पशु स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	६ वटा पशु स्वास्थ्य परिक्षण तथा खोप शिविर सञ्चालन गरिएको हुने छ।
१०	मासु परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना	परिक्षण, निरिक्षण तथा प्रमाणीकरण गरी गुणस्तरीय मासुको विक्री वितरण गर्ने।	२०७८/७९-२०७९/८०	२५०	०	२५०	०	१ वटा मासु परिक्षण प्रयोगशाला स्थापना भएको हुने छ।
११	पशु प्राविधिक तालिम तथा अन्य क्षमता विकास कार्यक्रम	पशु प्राविधिकहरुको सीप विकास तथा क्षमता विकास गरी दक्ष प्राविदिक उत्पादन गर्ने।	सालवसाली	७५०	२५०	२५०	२५०	६ वटा पशु प्राविधिक तालिम तथा अन्य क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हुने छ।
१२	पशु उपचार सेवा तथा कार्यक्रम एकमुष्ठ	पशुहरुमा लाग्ने रोगहरुको उपचार गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	३ वटा पशु उपचार सेवा तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हुने।

१३	पशु अन्वेषण, रिपोर्टिङ, सिरम सङ्कलन प्रयोगशाला प्रेषण कार्यक्रम	पशुमा लाग्ने संक्रामक रोगहरुको अनुसन्धान, अन्वेषण गर्नुका साथै सिरम सङ्कलन गरी पिपिआर रोग रोकथाम गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	६ वटा पशु अन्वेषण, रिपोर्टिङ, सिरम सङ्कलन प्रयोगशाला स्थापना गरिएको हुने छ ।
१४	पशुपंक्षी ल्याव स्थापना	पशुरोगहरुको नियन्त्रण र उन्मूलन गर्ने ।	सालवसाली	४५०	१५०	१५०	१५०	३ वटा पशुपन्छी ल्याव स्थापना गरिएको हुने छ ।
	जम्मा			**११,५६०**	**३,८७०**	**३,९७०**	**३,७२०**	
ग) उद्योग व्यवसाय								
१	उद्यम विकास कोष स्थापना	उद्यम प्रवर्द्धन, विकास तथा विस्तारका लागि कोष स्थापना गर्ने ।	२०७८/७९-२०७९/८०	१०,०००	०	५०००	५०००	१ वटा उद्यम विकास कोष स्थापना भएको हुने छ ।
२	उद्योग सम्भाव्यता अध्ययन	उद्योग स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।	२०७८/७९-२०७९/८०	५००	०	५००	०	उद्योग सम्भाव्यता अध्ययन भएको हुने छ ।
३	लघु उद्योग गाउँ स्थापना	लघु उद्यम रोजगारी मार्फत गरिवी निवारणमा टेवा पुऱ्याउने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	३,०००	०	०	३०००	२ वटा लघु उद्योग गाउँ स्थापना भएको हुने छ ।
४	उद्यमीहरुको लागि अध्ययन भ्रमण	उद्यमीहरुको क्षमता अभिवृद्धि र उद्यम सम्बन्धी ज्ञान हासित गरी उद्यमशिलता विकास गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	उद्यमीहरुको लागि ३ वटा अध्ययन भ्रमण सञ्चालन भएको हुने छ ।
५	प्राविधिक सिप विकास तालिम	उद्योग व्यवसायका प्राविधिकहरुको सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	६ वटा प्राविधिक सिप विकास तालिम सञ्चालन भएको हुने ।
६	लघु तथा साना उद्यमी मेला	उद्यमीहरुद्वारा उत्पादित वस्तुहरुको प्रचारप्रसार गरी उद्यमशीलता विकासमा टेवा पुऱ्याउने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	६ वटा लघु तथा साना उद्यमी मेला आयोजना भएको हुने छ ।
७	उद्योग प्रबर्द्धन कार्यक्रम	उद्योगहरुको प्रवर्द्धनको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	३ वटा उद्योग प्रबर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने छ ।
८	लघु उद्यमीहरुका लागि साझा सुविधा केन्द्र स्थापना	उद्यम गर्न चाहना भएका तर उद्यम गर्न उपयुक्त स्थानको अभावमा उद्यम गर्न नसकेकाहरुको लागि साझा सुविधा केन्द्रको व्यवस्था गर्ने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	१,१००	०	१०००	१००	लघु उद्यमीहरुका लागि ६ वटा साझा सुविधा केन्द्र स्थापना भएको हुने छ ।
९	व्यापारीका लागि क्षमता विकास तालिम	व्यापारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	व्यापारीका लागि ३ वटा क्षमता विकास तालिम सञ्चालन भएको हुने छ ।
१०	पर्यटकिय महत्वका स्थानहरुसम्मको पहुँच सडक मर्मत तथा निर्माण	पर्यटकहरुको आगमनमा वृद्धि भई आय आर्जनमा वृद्धि हुने ।	सालवसाली	२०,०००	०	१०,०००	१०,०००	३० कि.मि. पर्यटकिय महत्वका स्थानहरुसम्मको पहुँच सडक मर्मत तथा निर्माण भएको हुने ।

११	पर्यटकिय महत्वका स्थानहरुसम्मको संरक्षण र पुन: निर्माण	अमुल्य साँस्कृतिक धरोहरहरुको संरक्षण गरी पर्यटन उद्योग विकासमा ठोस योगदान पुऱ्याउने ।	सालवसाली	१५,०००	५,०००	५,०००	५,०००	५ वटा पर्यटकिय महत्वका स्थानहरुसम्मको संरक्षण र पुन: निर्माण भएको हुने छ ।
१२	वनभोज स्थल निर्माण	प्रकृति र संस्कृतिलाई पर्यटन बजारमा पुऱ्याउने ।	सालवसाली	१५,०००	५,०००	५,०००	५,०००	४ वटा वनभोज स्थल निर्माण भएको हुने छ ।
जम्मा				**६९,१००**	**११,५००**	**२८,०००**	**२९,६००**	
घ) बैंक तथा वित्तिय संस्था								
१	व्यवसायीका लागि क्षमता विकास तालिम	व्यवसायीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	व्यवसायीका लागि ३ वटा क्षमता विकास तालिम सञ्चालन भएको हुने छ ।
२	स्तरोन्नती तालिम तथा प्रविधि सहयोग	वित्तिय संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि तथा वित्तिय पहुँचमा वृद्धि हुने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	३० जनालाई स्तरोन्नती तालिम तथा प्रविधि सहयोग प्रदान गरिएको हुने छ ।
३	सहकारी तथा वित्तिय संस्था सम्बन्धी बृहत गोष्ठी	दीगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि सहकारी तथा वित्तिय संस्थाहरुको सहभागिता र योगदानमा वृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	९००	३००	३००	३००	सहकारी तथा वित्तिय संस्था सम्बन्धी ३ वटा बृहत गोष्ठी आयोजना भएको हुने छ ।
४	सहकारी संस्थाहरुको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा डाटावेस र अद्यावधीकरण	सहकारी संस्थाहरुको विवरण अद्यावधिक गरी नियमन तथा व्यवस्थित गर्ने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	वर्षेनी सहकारी संस्थाहरुको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा डाटावेस र अद्यावधीकरण भएको हुने छ ।
जम्मा				**४,५००**	**१,५००**	**१,५००**	**१,५००**	
२. सामाजिक विकास								
क) शिक्षा								
१	कक्षा कोठा निर्माण	शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्ने ।	सालवसाली	१२,०००	४,०००	४,०००	४,०००	१५ वटा कक्षा कोठा निर्माण भएको हुने छ ।
२	कम्प्यूटर प्रयोगशाला निर्माण	सुचना प्रविधिमैत्री विद्यालय निर्माण गर्ने ।	सालवसाली	९,०००	३,०००	३,०००	३,०००	१५ वटा कम्प्यूटर प्रयोगशाला निर्माण भएको हुने छ ।
३	विज्ञान प्रयोगशाला	प्रभावकारी सिकाईको निम्ति विज्ञानका प्रयोगात्मक काम गरी जानकारी लिने ।	सालवसाली	६,०००	२,०००	२,०००	२,०००	६ वटा विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण भएको हुने छ ।
४	खेल मैदान	खेलकुद गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने ।	सालवसाली	६,०००	२,०००	२,०००	२,०००	९ वटा खेल मैदान निर्माण भएको हुने छ ।
५	विद्यालयमा घेराबार गर्ने	विद्यालयमा पठनपाठनको लागि	सालवसाली	६,०००	२,०००	२,०००	२,०००	९ वटा विद्यालयमा घेराबार

		वातारवरण निर्माण गर्ने ।						गरिएको हुने छ ।
६	शौचालय निर्माण तथा मर्मत	विद्यालय क्षेत्रमा सरसफाईको आधारभूत सुविधा प्रवर्द्धन गर्ने ।	सालवसाली	९,०००	३,०००	३,०००	३,०००	१५ वटा विद्यालयमा शौचालय निर्माण तथा मर्मत गरिएको हुने छ ।
७	विद्यालयमा पानीको व्यवस्था	विद्यालय क्षेत्रमा सुरक्षित खानेपानीको आधारभूत सुविधा प्रवर्द्धन गर्ने ।	सालवसाली	४,५००	१,५००	१,५००	१,५००	१५ वटा विद्यालयमा पानीको व्यवस्था भएको हुने छ ।
८	विद्यालयमा इन्टरनेट जडान	विद्यालयमा सुचना प्रविधिमा पहुँच बिस्तार गर्ने ।	सालवसाली	६००	३००	३००		९ वटा विद्यालयमा इन्टरनेट जडान भएको हुने छ ।
९	विद्यालयमा खेलकुद सामाग्रीको व्यवस्था	विद्यालय खेलकुद व्यवस्था गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	३ वटा विद्यालयमा खेलकुद सामाग्रीको व्यवस्था भएको हुने छ ।
१०	फर्निचरको व्यवस्था	विद्यार्थी सङ्ख्याको अनुपातमा फर्निचरको व्यवस्था गरी पठनपाठनमा सहजता ल्याउने ।	सालवसाली	५५०	१५०	२००	२००	९० सेट फर्निचरको व्यवस्था भएको हुने छ ।
११	प्राथमिक उपचार साधनको लागि स्ट्रेचरको व्यवस्था	घाइतेलाई अस्पताल वा स्वास्थ्य संस्थामा पुर्याउन मद्दत गर्न ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	प्राथमिक उपचार साधनको लागि ३ वटा स्ट्रेचरको व्यवस्था भएको हुने छ ।
१२	थप शिक्षक व्यवस्था)	विद्यार्थी र शिक्षक अनुपात कायम गर्ने ।	सालवसाली	४,१४०	१,३८०	१,३८०	१,३८०	१५ जना थप शिक्षक व्यवस्था भएको हुने छ ।
१३	प्र.अ. तालिम (संस्थागत समेत)	प्र.अ.को क्षमता विकास गर्ने ।	सालवसाली	१७५	५०	५०	७५	प्र.अ. तालिम (संस्थागत समेत) ३ वटा सञ्चालन भएको हुने छ ।
१४	वि.व्य.स. र पिछडिएका पदाधिकरीको क्षमता विकास तालिम	वि.व्य.स. र पिछडिएका पदाधिकरीको क्षमता विकास गर्ने ।	सालवसाली	४५०	१५०	१५०	१५०	३ वटा वि.व्य.स. र पिछडिएका पदाधिकरीको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन भएको हुने ।
१५	विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा कार्यशाला	विद्यालय शिक्षामा समन्यायिक पहुँच सुनिश्चित गर्ने, गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	१,०५०	३५०	३५०	३५०	विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा वार्षिक कार्यशाला ३ वटा आयोजना भएको हुने छ ।
१६	वाल शिक्षक तालिम	वाल शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	३ वटा वाल शिक्षक तालिम सञ्चालन भएको हुने छ ।
१७	लेखा तालिम	लेखाङ्कन प्रणाली र सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी ज्ञान हासिल गर्ने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	३ वटा लेखा तालिम सञ्चालन भएको हुने छ ।
१८	खेल प्रशिक्षक व्यवस्था	विद्यालय स्तरमा विभिन्न विधाका क्षमतावान र योग्य खेलाडी उत्पादन गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	१२ जनालाई खेल प्रशिक्षक व्यवस्था गरिएको हुने छ ।

१९	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	विद्यालयको गुणस्तरमा प्रभावकारी र परिणाममुखी सुधार ल्याउने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यलाई निरन्तरता दिइएको हुने छ ।
२०	शिक्षक पुरस्कार	विद्यालयमा विशिष्ट योगदान पुर्याउनु हुने उत्कृष्ट शिक्षकलाई सम्मान गर्ने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	शिक्षक पुरस्कारबाट १५ जना सम्मानित भएको हुने छ ।
२१	विद्यालय शिक्षा पुरस्कार	निश्चित मापदण्डको आधारमा उत्कृष्ट विद्यालयलाई पुरस्कार प्रदान गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	विद्यालय शिक्षा पुरस्कार १५ वटा आयोजना भएको हुने छ ।
२२	स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण	आधारभूत शिक्षामा पहुँच वृद्धि गरी शिक्षाको जग बलियो बनाउने ।	२०७८/७९-२०७९/८०	५००	५००	०	०	स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण भएको हुने छ ।
२३	अपाङ्ग तथा अशक्तहरुको लागि छात्रवृति	अपाङ्ग तथा अशक्तहरुको शिक्षा प्रवर्द्धन गरी समावेशी र सहभागितामूलक शिक्षा प्रणालीको विकास गर्ने ।	सालवसाली	९००	३००	३००	३००	वर्षेनी अपाङ्ग तथा अशक्तहरुको लागि छात्रवृति प्रदान गरिएको हुने छ ।
		जम्मा		**६४,१६५**	**२१,७८०**	**२१,३३०**	**२१,०५५**	
ख) स्वास्थ्य								
१	समुदायमा आधारित सन्तुलित खानपिन सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम	सन्तुलित खानपिन सम्बन्धी जनचेतना विकास गर्ने ।	सालवसाली	९००	३००	३००	३००	सन्तुलित खानपिन सम्बन्धी ३ पटक जनचेतना कार्यक्रम आयोजना भएको हुने छ ।
२	पाठेघर सम्बन्धी वडा स्तरीय शिविर जनचेतना (पोष्टर, ब्रोसर)	पाठेघर खस्ने रोग बारे समुदाय स्तरमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	९००	३००	३००	३००	पाठेघर सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम तथा शिविर ३ पटक आयोजना भएको हुने छ ।
३	स्वयमसेविका प्रोत्साहन पुस्कार ५ जनाका दरले (उत्कृष्ट ५ वडा)	स्वास्थ्य क्षेत्रमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने स्वयमसेविकाहरुलाई कार्यलाई प्रोत्साहन गर्ने ।	सालवसाली	९००	३००	३००	३००	७५ जना स्वयमसेविकाहरुले प्रोत्साहन पुस्कार प्राप्त गरेको हुने छ ।
४	निशुल्क आयुर्वेद तथा योग स्वास्थ्य शिविर	आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई सशक्त बनाई परम्परागत चिकित्सा पद्धतिमार्फत उपचार गर्ने गराउने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	३ वटा निशुल्क आयुर्वेद तथा योग स्वास्थ्य शिविर आयोजना भएको हुने छ ।
५	विद्यालयमा सर्ने र नसर्ने रोग तथा योगा सचेतना कार्यक्रम	रोगको मुख्य कारण, यसका जोखिम तत्वहरु र रोगहरुबाट बच्ने उपायबारे सचेत गराउने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	३ वटा विद्यालयमा सर्ने र नसर्ने रोग तथा योगा सचेतना कार्यक्रम आयोजना भएको हुने छ ।
६	स्वास्थ्यकर्मीका लागि क्षमता अभिबृद्धि तालिम	स्वास्थ्यकर्मीहरुको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	३० जना स्वास्थ्यकर्मीले क्षमता अभिबृद्धि तालिम प्राप्त गरेको हुने छ ।

७	स्वास्थ्य कार्यक्रम समिक्षा	स्वास्थ्य सम्बन्धी समिक्षा प्रतिवेदन तयार गरी स्वास्थ्य सूचकहरुको तुलतात्मक विश्लेषण गर्ने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	स्वास्थ्य कार्यक्रम समिक्षा ९ पटक गरिएको हुने छ ।
८	स्वास्थ्य कार्यक्रम अनुगमन	स्वास्थ्य कार्यक्रममा प्रभावकारी र परिणाममुखी सुधार ल्याउने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	स्वास्थ्य कार्यक्रम अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
९	स्वास्थ्य चौकीमाहरुमा स्वास्थ्य उपकरण थप	स्वास्थ्य सेवा सुविधा विस्तार गर्ने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	३ वटा स्वास्थ्य चौकीमाहरुमा स्वास्थ्य उपकरण थप गरिएको हुने छ ।
१०	औषधी खरिद ढुवानी भण्डारण	औषधी उपकरण आदिको मापदण्ड अनुसारको गुणस्तरीय आपूर्ति तथा भण्डारण गर्ने ।	सालवसाली	४,५००	१,५००	१,५००	१,५००	३ पटक औषधी खरिद ढुवानी भण्डारण गरिएको हुने छ ।
११	एकीकृत नगर स्वास्थ्य व्यवस्थान सुचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन	स्वास्थ्य सूचनाहरु प्रभावकारी र समयानुकुल व्यवस्थापन, अध्यावधिक तथा प्रविधिमैत्री बनाउने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	५००	५००	०	०	२ वटा एकीकृत नगर स्वास्थ्य व्यवस्थान सुचना प्रणाली स्थापना र सञ्चालन हुने छ ।
	जम्मा			**१०,७००**	**३,९००**	**३,४००**	**३,४००**	
ग) खानेपानी तथा सरसफाई								
१	खानेपानी योजना पुननिर्माण	स्वच्छ खानेपानी सेवा विस्तार गर्ने । (१ घर १ धारा)	सालवसाली	३०,०००	१०,०००	१०,०००	१०,०००	६ वटा खानेपानी योजना पुननिर्माण गरिएको हुने छ ।
२	खानेपानी योजना मर्मत सम्भार	जीर्ण खानेपानी योजनाहरुको मर्मत सम्भार गर्ने ।	सालवसाली	२७,५००	७,५००	१०,०००	१०,०००	३५ वटा खानेपानी योजनाको मर्मत सम्भार भएको हुने छ ।
३	खानेपानी उपभोक्ता समितिहरुको संस्थागत विकास सम्बन्धी तालिम	खानेपानी योजनाहरुको दीगो व्यवस्थापन गर्न उपभोक्ता समितिहरुको संस्थागत विकास गर्ने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	१५ वटा खानेपानी उपभोक्ता समितिहरुको संस्थागत विकास सम्बन्धी तालिम सञ्चालन भएको हुने छ ।
४	पूर्ण सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम	पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी सामाजिक अभियान सञ्चालन गर्ने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	३ वटा पूर्ण सरसफाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने ।
५	स्वच्छ खानेपानी सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम	सफा खानेपानीको सुविधा सुनिश्चित गर्न तथा खुला दिसाको उन्मुलन गर्ने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	१५ पटक स्वच्छ खानेपानी सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम आयोजना गरिएको हुने छ ।
	जम्मा			**५९,३००**	**१८,१००**	**२०,६००**	**२०,६००**	
घ) महिला तथा वालवालिका र लक्षित बर्ग								
१	नयाँ संरचना, संविधान र देवानी सम्बन्धमा महिला र	कानुनी हक, हैसियत, पद, पारिवारिक सम्बन्ध, सम्पत्ति	२०७८/७९-२०८१/८२	६००	२००	२००	२००	नयाँ संरचना, संविधान र देवानी सम्बन्धमा महिला र लक्षित

	लक्षित बर्गलाई तालिम	सम्बन्धी मुद्दा बारे सचेत गराउने ।						बर्गलाई ६ वटा तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
२	दृष्टि विहिनको लागि गमनशिलता तालिम	विशेष क्षमता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरुलाई आत्मनिर्भर बनाउने ।	सालवसाली	२४०	८०	८०	८०	दृष्टि विहिनको लागि ३ वटा गमनशिलता तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
३	अपाङ्गता भएकाहरुलाई सीपमूलक तालिम	समाजमा अपाङ्गता भएकाप्रति हेर्ने दृष्टिकोणमा सकारात्मक परिवर्तन गर्दै आत्मनिर्भर बनाउने ।	सालवसाली	७५०	२५०	२५०	२५०	अपाङ्गता भएकाहरुलाई ३ वटा सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
४	महिलाहरुका लागि व्यवसायिक तथा सिपमूलक तालिम	महिलाहरुको आर्थिक-सामाजिक अवस्थामा सुधार ल्याई विकासका अवसरहरुमा पहुँच स्थापना गर्ने ।	सालवसाली	१,८००	६००	६००	६००	महिलाहरुका लागि ४५ वटा व्यवसायिक तथा सिपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको हुने ।
५	वालक्लव गठन, सञ्चालन र प्रतियोगिता	वालवालिकाको सुरक्षा, संरक्षण, विकास र सहभागिता वृद्धि गर्दै वालमैत्री समुदाय निर्माण गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	१५ वटा वालक्लव गठन, सञ्चालन र प्रतियोगिता आयोजना गरिएको हुने छ ।
६	जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र निमार्ण	ज्येष्ठ नागरिकको विशेष संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षाको संवैधानिक हक प्रत्याभूत गर्ने ।	सालवसाली	६,०००	४,०००	०	२,०००	३ वटा जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र निमार्ण गरिएको हुने छ ।
७	वाल विवाह न्यूनिकरण अभियान	वालवालिकाहरुको वाल अधिकार सम्वर्द्धन र विकास गरी उनीहरुको सुन्दर भविष्य सुनिश्चित गर्ने ।	सालवसाली	४००	२००	१००	१००	३ वटा वाल विवाह न्यूनिकरण अभियान सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
८	वडास्तरीय लैंगिक र घरेलु हिंसा निर्मुल अभियान	महिलाहरु विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव अन्त्य गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	वडास्तरमा ६ वटा लैंगिक र घरेलु हिंसा निर्मुल अभियान सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
९	अपाङ्गता भएका अनाथ र हिंसा पिडितका लागि पुनस्थापना कार्यक्रम कोष	अपाङ्गता भएका अनाथ र हिंसा पिडितहरुको संरक्षण गरी स्वावलम्बी र सम्मानजनक जीवनयापनको वातावरण सुनिश्चित गर्ने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	५००	०	३००	२००	अपाङ्गता भएका अनाथ र हिंसा पिडितका लागि २ वटा पुनस्थापना कार्यक्रम कोष खडा गरिएको हुने छ ।
१०	किशोरी शिक्षा	लैङ्गिक समता, प्रजनन स्वास्थ्य, पुगिसरी समपन्नता हुनुका साथै संस्थागत सहभागिता वृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	३ वटा किशोरी शिक्षा कार्यक्रम आयोजना गरिएको हुने छ ।
११	एकल महिला स्वालम्बन कार्यक्रम कोष	एकल महिलाको सशक्तिकरण, क्षमता तथा मर्यादा अभिवृद्धि गर्ने ।	२०७८/७९-२०७९/८०	१,०००	५००	५००	०	२ वटा एकल महिला स्वालम्बन कार्यक्रम कोष खडा गरिएको हुने छ ।
जम्मा				**१२,७९०**	**६,३३०**	**२,५३०**	**३,९३०**	

ङ) दलित जनजाति तथा लक्षित बर्ग								
१	विपन्न दलित वालबालिकालाई विद्यालय पोशाक वितरण	दलित बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच, विद्यालय जानबाट बञ्चित हुन नदिन र बालबालिकालाई प्रोत्साहन गर्ने ।	सालवसाली	७५०	२५०	२५०	२५०	१२० जना विपन्न दलित वालबालिकालाई विद्यालय पोशाक वितरण गरिएको हुने छ ।
२	दलित लक्षित घरेलु हिंसा विरुद्धको तालिम	दलितहरु विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव अन्त्य गर्ने ।	सालवसाली	७५०	२५०	२५०	२५०	दलित लक्षित १५ वटा घरेलु हिंसा विरुद्धको तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
३	व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम	व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम मार्पत दलितहरुको उत्थान गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	३० वटा व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
४	दलित किशोर किशोरी शिक्षा कार्यक्रम	लैङ्गिक समता, प्रजनन स्वास्थ्य, पुगिसरी समपन्नता हुनुका साथै संस्थागत सहभागिता वृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	दलित किशोर किशोरी शिक्षा कार्यक्रम ३ पटक आयोजना गरिएको हुने छ ।
५	आदिवासी जनजाति लक्षित कार्यक्रम	आदिवासी जनजातिहरुको उत्थानको निम्ति क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	आदिवासी जनजाति लक्षित कार्यक्रम ३ वटा आयोजना गरिएको हुने छ ।
जम्मा				**३,६००**	**१,२००**	**१,२००**	**१,२००**	
च) युवा तथा खेलकुद								
१	नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन	नगरस्तरीय खेलकुद विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	६ वटा नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन भएको हुने छ ।
२	राष्ट्रिय स्तरको प्रशिक्षकवाट तालिम सञ्चालन	राष्ट्रिय स्तरको खेलाडी तयार गर्ने ।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	राष्ट्रिय स्तरको प्रशिक्षकवाट ३ वटा तालिम सञ्चालन भएको हुने छ ।
३	नगर स्तरीय कभर्ड हल निर्माण	इन्डोर खेल सञ्चालन तथा राष्ट्रिय र प्रदेशस्तरको प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने ।	२०७९/८०-२०८०/८१	५,०००	०	५,०००	०	१ वटा नगर स्तरीय कभर्ड हल निर्माण गरिएको हुने छ ।
४	वडा स्तरीय खेलकुद आयोजना	वडा स्तरका खेलाडी छनोट गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	वडा स्तरीय खेलकुद ३ पटक आयोजना गरिएको हुने छ ।
५	खेलकुद मैदान निर्माण	खेलकूद सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन गर्न सहज बनाई खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्ने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	२०,०००	०	१०,०००	१०,०००	२ वटा खेलकुद मैदान निर्माण गरिएको हुने छ ।

६	युवा लक्षित नेतृत्व विकास र आयमुलक तालिम कार्यक्रम	युवाहरुलाई क्षमताका आधारमा नेतृत्व विकास गर्दै र उद्यमशीलतातर्फ अग्रसर गराउने ।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	युवा लक्षित नेतृत्व विकास र आयमुलक तालिम कार्यक्रम ३ वटा सञ्चालन भएको हुने छ ।
		जम्मा		**३४,६००**	**३,२००**	**१८,२००**	**१३,२००**	
३. भौतिक विकास पूर्वाधार								
१	सडक कालो पत्रे	सडक स्तरोन्नती गरी यातायात व्यवस्था सहज बनाउने ।	सालवसाली	१२०,०००	४०,०००	४०,०००	४०,०००	३० कि.मि. सडक कालो पत्रे भएको हुने छ ।
२	सडक ग्राभेल	सडक स्तरोन्नती गर्ने ।	सालवसाली	१२०,०००	४०,०००	४०,०००	४०,०००	३० कि.मि. सडक ग्राभेल भएको हुने छ ।
३	कच्ची सडक निर्माण	सडक सञ्जालको विस्तार गर्ने ।	सालवसाली	४,०००	१,०००	१,५००	१,५००	४० कि.मि. कच्ची सडक निर्माण भएको हुने छ ।
४	पद मार्ग निर्माण	पर्यटकीय क्षेत्रमा पहुँचमा वृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	६,०००	२,०००	२,०००	२,०००	३० कि.मि. पद मार्ग निर्माण भएको हुने छ ।
५	सडक नाली निर्माण	आकासे पानीको व्यवस्थापन गर्ने ।	सालवसाली	३०,८००	८४००	११,२००	११,२००	११ कि.मि. सडक नाली निर्माण भएको हुने छ ।
		जम्मा		**२८०,८००**	**९१,४००**	**९४,७००**	**९४,७००**	
१	वस्ति विकास योजना प्रतिबेदन निर्माण तथा कार्यान्वयन	अव्यवस्थित शहरीकरण र मापदण्ड पालना नगरी वनाइएका भवन निर्माण कार्य निरुत्साहित गर्ने ।	सालवसाली	८०,०००	४०,०००	४०,०००	०	वस्ति विकास योजना प्रतिबेदन निर्माण तथा कार्यान्वयन भएको हुने छ ।
		जम्मा		**८०,०००**	**४०,०००**	**४०,०००**	**०**	
१	स्थानीय विद्युत वितरण	स्थानीय विद्युत वितरण प्रणाली र सेवा व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियमन गर्ने ।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	स्थानीय विद्युत वितरण भएको हुने छ ।
		जम्मा		**३,०००**	**१,०००**	**१,०००**	**१,०००**	
१	इन्टरनेट सेवा विस्तार	सेवा विस्तार गरी भरपर्दो दुरसञ्चार सेवा सर्व सुलभ उपलब्ध गराउने ।	सालवसाली	१,८००	६००	१,२००	०	इन्टरनेट सेवा विस्तार भएको हुने छ ।
		जम्मा		**१,८००**	**६००**	**१,२००**	**०**	
४. वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन								
१	स्थायी नर्सरी निर्माण (७५ हजार विरुवा)	सहज बोट विरुवा उपलब्ध गराई नर्सरी सञ्चालक वा बोटविरुवा उत्पादकको आर्थिक उपार्जन गर्ने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	१,०००	५००	५००	०	२ वटा स्थायी नर्सरी निर्माण (७५ हजार विरुवा) भएको हुने छ ।
२	सडक किनारमा बृक्षारोपण	हरित प्रवर्द्धन तथा सडक किनारा सुन्दरता थप्ने र रमणीय बनाउने ।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	सडक किनारमा ३ हजार वटा बृक्षारोपण गरिएको हुने छ ।

३	अतिक्रमण भएको वन क्षेत्रको व्यवस्थापन र विरुवा रोपण	अतिक्रमित वन संरक्षण तथा दीगो उपयोग मार्फत उचित व्यवस्थापन गर्ने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	अतिक्रमण भएको १५ हेक्टर वन क्षेत्रको व्यवस्थापन र विरुवा रोपण भएको हुने छ ।
४	गैर काष्ठ उद्योग स्थापना र सञ्चालन	उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि र व्यवसायिक कुशलता प्रदर्शन गर्ने ।	सालवसाली	६,०००	२,०००	२,०००	२,०००	३ वटा गैर काष्ठ उद्योग स्थापना र सञ्चालन भएको हुने छ ।
५	जडीवुटी प्रशोधन केन्द्र पहिचान, विकास स्थापना र सञ्चालन	उत्पादित जडीवुटीहरु सङ्कलन र प्रशोधन गरी आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने ।	सालवसाली	३,०००	१,०००	१,०००	१,०००	३ वटा जडीवुटी प्रशोधन केन्द्र पहिचान, विकास स्थापना र सञ्चालन भएको हुने छ ।
	जम्मा			**१३,६००**	**४,७००**	**४,७००**	**४,२००**	
सँस्थागत विकासका कार्यक्रम								
१	सा.व.उ.स.को लागि लेखा तथा अभिलेख व्यवस्थापन तालिम	सा.व.उ.स.को क्षमता अभिवृद्धि गरी दैनिक प्रशासनिक कार्यमा सरलता ल्याई कार्यबोझ घटाउने ।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	सा.व.उ.स.को लागि १५ पटक लेखा तथा अभिलेख व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन भएको हुने ।
२	सामुदायिक वन व्यवस्थापन स्थलगत अभ्यास	सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउने ।	सालवसाली	४,५००	१,५००	१,५००	१,५००	सामुदायिक वन व्यवस्थापन स्थलगत अभ्यास ३ पटक सञ्चालन भएको हुने छ ।
३	वातावरण दिवस	विश्व पर्यावरण प्रति वैश्विक स्तरमा राजनीतिक र सामाजिक जागृति ल्याउने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	३ पटक वातावरण दिवस मनाइएको हुने छ ।
	जम्मा			**५,२५०**	**१,७५०**	**१,७५०**	**१,७५०**	
फोहोर मैला व्यवस्थापन								
१	फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्र	फोहरमैला स्रोतमा न्यूनिकरण, पुन:प्रयोग, प्रशोधन वा विसर्जन गरी फोहरमैलाको उचित र प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	१,५००	७५०	७५०	०	फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना भएको हुने छ ।
२	फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि उपकरण खरिद	फोहरमैला सङ्कलन, ढुवानी र व्यवस्थापनमा सहज पुऱ्याउने ।	सालवसाली	५००	५००	०	०	फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि उपकरण खरिद गरिएको हुने छ ।
३	फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्वन्धी सचेतना कार्यक्रम (वार्षिक)	स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने अधिकारलाई प्रत्याभूत गर्न फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना फैलाउने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	वार्षिक रुपमा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्वन्धी सचेतना कार्यक्रम आयोजना गरिएको हुने ।
जम्मा				**२,३००**	**१,३५०**	**८५०**	**१००**	

विपद् व्यवस्थापन								
१	पहिरो रोकथाम	पहिरोको जोखिम न्यूनिकरण गरी त्यसबाट बच्ने र बचाउने ।	सालवसाली	५,०००	१,०००	२,०००	२०००	१५ स्थानम पहिरो रोकथाम गरिएको हुने छ ।
२	जोखिमपूर्ण सडकमा वायोइन्जिनियरिङ	सम्बेदनशिल क्षेत्रमा ग्यावियन चेकड्याम निर्माण तथा बाँस र अम्रिसो रोपण कार्य गरी भू-क्षय रोकथाम गर्ने ।	सालवसाली	७,५००	२५००	२५००	२५००	६ कि.मि. जोखिमपूर्ण सडकमा वायोइन्जिनियरिङ गरिएको हुने छ ।
३	पानी मुहान संरक्षणको लागि चेतनामूलक कार्यक्रम	प्राकृतिक स्रोतको जथाभाबी दोहन रोकथाम गर्ने ।	सालवसाली	१५०	५०	५०	५०	पानी मुहान संरक्षणको लागि ३ वटा चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।
४	विपद पूर्वतयारी योजना निर्माण (नगरपालिका तथा वडा स्तर)	विपद सम्बन्धी घटनाहरु न्यूनिकरण र नियन्त्रण गर्ने ।	२०७८/७९	६००	५००	५०	५०	विपद पूर्वतयारी योजना निर्माण (नगरपालिका तथा वडा स्तर) गरिएको हुने छ ।
५	विपदको समयमा वस्नको लागि सामुहिक आवास	विपदको बेला बसोबासको निम्ति आपतकालिन व्यवस्था गर्ने ।	२०७८/७९-२०८०/८१	११,०००	४,०००	४,०००	३,०००	विपदको समयमा वस्नको लागि ४ वटा सामुहिक आवास निर्माण गरिएको हुने छ ।
६	प्राथमिक उपचार तालिम	घाईतेहरुलाई हुन सक्ने जीवन जोखिम न्यून गर्ने ।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	१५ वटा प्राथमिक उपचार तालिम सञ्चालन गरिएको हुने ।
७	एम्बुलेन्स	विरामी वा घाइतेलाई अस्पताल पुऱ्याउने ।	२०७८/७९	५,०००	५,०००	०	०	१ वटा एम्बुलेन्स खरीद गरिएको हुने छ ।
		जम्मा		**२५,७५०**	**१३,५५०**	**९,१००**	**८,१००**	
५. संस्थागत विकास तथा सुशासन								
१	वडा कार्यालय भवन	वडाबाट सर्वसाधारणलाई सेवा सुविधा सहज रुपमा दिने ।	सालवसाली	६,०००	२,०००	२,०००	२,०००	३ वटा वडा कार्यालय भवन निर्माण गरिएको हुने छ ।
२	सभा भवन	नगर कार्यपालिकाको बैठक सञ्चालन गर्ने ।	२०७८/७९-२०७९/८०	४,०००	४०००	०	०	२ वटा सभा भवन निर्माण गरिएको हुने छ ।
३	वडा कार्यालय उपकरण तथा फर्निचर	व्यवस्थित तवरले वडा कार्यालय सञ्चालनग गर्ने ।	सालवसाली	२,५००	१०००	१०००	५००	४ वटा वडा कार्यालय उपकरण तथा फर्निचर उपलब्ध भएको हुने छ ।
४	इन्टरनेट तथा सुचना प्रविधि व्यवस्थापन (वडा)	अनलाईन सेवा सुविधा विस्तार गर्ने ।	२०७८/७९-२०७९/८०	५००	५००	०	०	२ सेट इन्टरनेट तथा सुचना प्रविधि व्यवस्थापन भएको हुने ।
५	जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारी तालिम	जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	३ वटा जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारी तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ ।

६	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन तालिम	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रभावकारी र परिणाममुखी बनाउने।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	३ वटा अनुगमन तथा मुल्याङ्कन तालिम सञ्चालन गरिएको हुने छ।
७	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यक्रम	नगरपालिकाको सेवा सुविधा गुणस्तरमा प्रभावकारी र परिणाममुखी सुधार ल्याउने।	सालवसाली	१,५००	५००	५००	५००	३ वटा अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको हुने छ।
८	सार्वजनिक सुनुवाई तथा लेखा परिक्षण	नगरपलिकको गतिविधी पारदर्शिता र जिम्मेवारीलाई सुदृढ गर्ने।	सालवसाली	६००	२००	२००	२००	वार्षिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई तथा लेखा परिक्षण गरिएको हुने छ।
९	ऐन नियमको निर्माण	पारदर्शी प्रकृया र मापदण्डको आधारमा सञ्चालन गर्ने।	सालवसाली	३००	१००	१००	१००	आवश्यकता अनुसार ऐन नियमको निर्माण भएको हुने छ।
	जम्मा			**१६,३००**	**८,६००**	**४,१००**	**३,६००**	

अनुसूची

अनुसूची १: आयोजना प्राथमिकीकरणका आधार

१. गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान गर्ने आयोजनाहर (२० अङ्क)

क) प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – २० अङ्क

ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – १० अङ्क

ग) तटस्थ – ५ अङ्क

२. उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरु (१५ अङ्क)

क) चालु आ.व. मा नै सम्पन्न हुने – १५ अङ्क

ख) आगामी आ.व. मा सम्पन्न हुने – १० अङ्क

ग) अन्य – ५ अङ्क

३. आम्दानी र रोजगार बृद्धि गर्ने आयोजनाहरु (१५ अङ्क)

क) प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – १५ अङ्क

ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – ७.५ अङ्क

ग) तटस्थ – ० अङ्क

४. आम्दानी र रोजगार बृद्धि गर्ने आयोजनाहरु (१५ अङ्क)

क) ५० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी लागत सहभागिता हुने – १५ अङ्क

ख) २० प्रतिशत देखि ५० प्रतिशत सम्म लागत सहभागिता हुने – १० अङ्क

ग) २० प्रतिशत सम्म लागत सहभागिता हुने – ५ अङ्क

घ) लागत सहभागिता नहुने - ० अङ्क

५. स्थानीय श्रोत साधन र सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरु (१० अङ्क)

क) आयोजनालाई आवश्यक पर्ने सबै श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने – १५ अङ्क

ख) आयोजनालाई आवश्यक पर्ने ५० प्रतिशतसम्म श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने – ७.५ अङ्क

ग) अन्य – ५ अङ्क

६. समावेशी विकासमा योगदान पुऱ्याउने आयोजनाहरु (१० अङ्क)

क) प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – १० अङ्क

ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – ५ अङ्क

ग) तटस्थ – ० अङ्क

७. समावेशी विकासमा योगदान पुऱ्याउने आयोजनाहरु (१० अङ्क)

क) प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – १० अङ्क

ख) अप्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने – ५ अङ्क

ग) तटस्थ – ० अङ्क

१. नगरपालिकाको प्राथमिकता वा तुलनात्मक लाभका क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने (१० अङ्क)

क	नगरपालिकाको प्राथमिकता वा तुलनात्मक लाभ भएका प्रमुख दुई क्षेत्रको उत्पादन वा आय वृद्धिमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. सहभागिताको अवस्था: (१० अङ्क)

क	निम्न क्षेत्र वा संस्थाहरु मध्ये कुनै एकको सहभागिता रहने - नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, गैरसरकारी संस्था, उपभोक्ता समूह वा सेवाग्राही - स्थानीय सरकार - निजी क्षेत्र	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

३. सामाजिक समावेशीकरण र लैंगिक मूल प्रवाहीकरणमा योगदान: (१० अङ्क)

क	सामाजिक र लैंगिक मूलप्रवाहीकरण, समानता र सशक्तिकरण (SDG5) लाई प्रत्यक्ष तथा उल्लेख्य रुपमा बढावा दिने	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

४. आयोजनाको पूर्वकार्य प्रगति, सम्पन्न हुन लाग्ने समय वा कार्यान्वयन तयारी कार्य (१५ अङ्क)

क	<u>चालु आयोजनाको लागि</u> - गत आ.व.को दोस्रो चौमासिकसम्मको औसत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ८० प्रतिशत वा सो भन्दा माथि रहेको, वा - आगामी आ.व.मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा <u>नयाँ आयोजनाको लागि</u> - आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्यपूरा भएको	अति उत्तम

ख	<u>चालु आयोजनाको लागि</u> - गत आ.व.को दोस्रो चौमासिकसम्मको औसत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ६५ प्रतिशत देखि ८० प्रतिशतसम्म रहेको, वा - आगामी दुई वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा <u>नयाँ आयोजनाको लागि</u> - आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।	उत्तम
ग	<u>चालु आयोजनाको लागि</u> - गत आ.व.को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ५ प्रतिशत देखि ६५ प्रतिशत सम्म रहेको, वा - आगामी तीन वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा <u>नयाँ आयोजनाको लागि</u> - आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य भइरहेको ।	सामान्य
घ	<u>चालु आयोजनाको लागि</u> - गत आ.व.को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ५० प्रतिशत भन्दा कम रहेको, वा - आगामी तीन बर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको, वा <u>नयाँ आयोजनाको लागि</u> - आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य नभएको ।	न्यून

क्षेत्रगत आधार

प्रमुख क्षेत्र तथा उपक्षेत्रहरु

क्र.स.	**प्रमुख क्षेत्र**	**उपक्षेत्रहरु**
क	आर्थिक क्षेत्र	अर्थ, उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति, वन तथा वातावरन, पर्यटन, श्रम तथा रोजगार
ख	कृषि, सहकारी तथा भूमी व्यवस्था क्षेत्र	कृषि विकास, पशुपन्छी, सहकारी तथा भूमि व्यवस्था
ग	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक तथा अन्य यातायात, सहरी विकास, सिंचाई, सूचना तथा सञ्चार, उर्जा र पूर्वाधार विकास
घ	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि, स्वास्थ्य तथा पोषण, महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण, खानेपानी तथा सरसफाई र संस्कृति
ङ	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	माथि उल्लेखित वर्गीकरणमा नपरेका अन्य सम्पूर्ण क्षेत्रहरु जस्तै: जनसङ्ख्या, महिला तथा बालबालिका, आन्तरिक मामिला तथा न्याय, योजना तथा तथ्याङ्क र विपद व्यवस्थापन

क्षेत्रगत आधार अङ्क ३०

(अ) आर्थिक क्षेत्र

अर्थ, वन तथा वातावरण, उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति, पर्यटन र श्रम

१. आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान: १५ अङ्क

क	निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने - दिगो विकास लक्ष्य ९ (SDG9) को दिगो समावेशी औधोगिकीकरण प्रवर्द्धन गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य १३ (SDG13) को जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र वातावरण संरक्षण गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य १५ (SDG15) को वनको दिगो व्यवस्थापन, भू-क्षयीकरणको रोकथाम, जैविक विविधताको क्षति रोक्न, वा - राजस्व वृद्धि र खर्च व्यवस्थापन गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

(आ) कृषि, सहकारी तथा भूमी व्यवस्था

कृषि विकास, पशुपन्छी, सहकारी तथा भूमी व्यवस्था

१. आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान: १५ अङ्क

क	निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने - दिगो विकास लक्ष्य ९ (SDG9) को दिगो समावेशी औधोगिकीकरण प्रवर्द्धन गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य १५ (SDG15) को वनको दिगो व्यवस्थापन, भू-क्षयीकरणको रोकथाम, जैविक विविधताको क्षति रोक्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

(इ) सामाजिक क्षेत्र

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि, स्वास्थ्य तथा पोषण, महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति

१. आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान: १५ अङ्क

क	निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने - दिगो विकास लक्ष्य ३ (SDG3) को स्वस्थ जीवन प्राप्तिका लागि बाल मृत्यु दर न्यूनिकरण गर्न, वा - मातृमृत्यु दर न्यूनिकरण वा मलेरिया, क्षयरोग, HIV/AIDS नियन्त्रण गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ४ (SDG4) को सबैको लागि समावेशी र गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्ति गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ५ (SDG5) को लैंगिक समानता र महिला तथा किशोरीहरुको सशक्तिकरणमा योगदान पुऱ्याउने, वा - प्राथमिक एवम् माध्यमिक तहमा छात्रा:छात्रको अनुपात वृद्धि गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ६ (SDG6) को खानेपानी र सरसफाई सेवाको उपलब्धताको दिगो सुनिश्चितता गर्न, वा - संस्कृति प्रवर्द्धन गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

(ई) पूर्वाधार क्षेत्र

उर्जा, सिंचाई, सडक तथा अन्य यातायात, सहरी विकास, सूचना तथा सञ्चार तथ पूर्वाधार विकास

१. आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान: १५ अङ्क

क	निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने - दिगो विकास लक्ष्य ७ (SDG7) को दिगो र आधुनिक उर्जा सुनिश्चित गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ९ (SDG9) को दियो यातायात विकास गर्न, वानवीन खोज गर्न र प्रविधि प्राप्ति गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ११ (SDG11) को सुरक्षित, सवल, समावेशी र दिगो सहर विकास गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

(उ) सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र

जनसङ्ख्या, विपद् व्यवस्थापन, आन्तरिक मामिला तथा न्याय, शान्ति, योजना तथा तथ्याङ्क

१. आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरुप नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान: १५ अङ्क

क	निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने - दिगो विकास लक्ष्य १० (SDG10) को असमानता हटाउने, वा - सुशासन अभिवृद्धि गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य १३ (SDG13) को जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र वातावरण संरक्षण गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य १६ (SDG16) को शान्ति सुरक्षा अभिवृद्धि गर्न, वा - न्यायमा सबैलाई पहुँच बढाउन, वा - जनसङ्ख्या व्यवस्थापन गर्न, वा - विपद् व्यवस्थापन गर्न, वा - योजना तथा तथ्याङ्क प्रणालीमा सुधार र सुदृढीकरण गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

साधारण बजेटको प्राथमिकीकरण

क्र.स.	आधार	अङ्क
१	जनतालाई प्रत्यक्ष सेवा गर्न सहयोग गर्ने	५
२	सुशासन कायम गर्न योगदान पुऱ्याउने	५
३	राजस्व वृद्धि गर्न सहयोगी कार्यहरु	५
४	विकास कार्यमा योगदान पुऱ्याउने	५
५	मानव संसाधन विकास, वातावरन संरक्षण र क्षेत्रीय सन्तुलनमा योगदान पुऱ्याउने	५
	जम्मा	**२५**

साधारण बजेटको भार प्रदान गर्ने तरिका

क्र.स.	आधार	अङ्क
१	अति उच्च सहयोग पुग्ने	५
२	उच्च सहयोग पुग्ने	३.५
३	सामान्य सहयोग पुग्ने	२
४	सहयोग नपुग्ने	०

क्र.स.	आधार	अङ्क
१	१७.५ वा सो भन्दा बढी अङ्क प्राप्त भएमा	पहिलो (P1)
२	१७.५ भन्दा कम अङ्क प्राप्त भएमा	दोस्रो (P2)